

Prima pagină>Dreptul familiei și succesiunea>Regimul bunurilor în cadrul căsătoriilor și al parteneriatelor civile>Regimuri matrimoniale

Regimuri matrimoniale

Normele naționale referitoare la împărțirea bunurilor matrimoniale ale soților a căror relație are o dimensiune internațională în caz de divorț, separare sau deces

Se întâmplă din ce în ce mai frecvent ca cetățeni ai Uniunii Europene să se mute în altă țară din UE pentru a studia, a munci sau a-și întemeia o familie.

Consecința acestui fenomen este că numărul de cupluri internaționale crește, prin încheierea de căsătorii sau de parteneriate înregistrate.

Cuplurile internaționale sunt cele ai căror membri fie sunt de cetățenii diferite, fie locuiesc în altă țară din UE decât țara lor de origine, fie dețin bunuri imobile în țări diferite. Cuplurile internaționale, indiferent dacă relația se întemeiază pe o căsătorie sau pe un parteneriat înregistrat, trebuie să își administreze bunurile și, în caz de divorț/separare sau deces al unuia dintre cei doi, trebuie să le împartă (între ei sau cu moștenitorii).

Normele UE reglementează aceste situații, pentru cele 18 țări din UE în care se aplică: Suedia, Belgia, Grecia, Croația, Slovenia, Spania, Franța, Portugalia, Italia, Malta, Luxemburg, Germania, Cehia, Țările de Jos, Austria, Bulgaria, Finlanda și Cipru.

Aceste norme stabilesc instanțele a cărei țări din UE sunt competente pentru a soluționa chestiunile legate de bunurile unui cuplu internațional și ce lege trebuie să se aplice. Normele simplifică, de asemenea, modul în care hotărârile judecătorești sau actele notariale emise într-un stat membru al UE sunt recunoscute și executate în altă țară din UE.

Vă rugăm să selectați drapelul unei țări pentru a obține informații detaliate pe această temă aplicabile în țara respectivă.

În cazul în care aveți nevoie de informații suplimentare, vă rugăm să contactați autoritățile competente sau un jurist din țara UE în cauză.

De asemenea, puteți consulta site-ul <http://www.coupleseurope.eu/ro/home> al Consiliului notariatelor din Uniunea Europeană.

Ultima actualizare: 30/05/2023

Această pagină este administrată de Comisia Europeană. Informațiile de pe această pagină nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene. Comisia nu își asumă nici o răspundere în legătură cu oricare din informațiile sau datele conținute în prezentul document sau la care acesta face referire. Vă rugăm să consultați avizul juridic în legătură cu normele privind drepturile de autor în cazul paginilor de internet ale Comunității Europene.

Regimuri matrimoniale - Cehia

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Da.

Conform legislației din Cehia, orice bun care aparține soților, are o valoare patrimonială și nu este exclus din regimul juridic al comunității de bunuri se consideră a fi un bun comun. Bunurile soților pot fi supuse regimului legal, unui regim specific convenit de soți sau unui regim stabilit printr-o hotărâre judecătorească.

În temeiul regimului legal, orice bun dobândit de unul dintre soți sau orice bun dobândit în comun de ambii soți în timpul căsătoriei se consideră bun comun, cu următoarele excepții:

- bunurile care servesc nevoilor personale ale unuia dintre soți;
- bunurile dobândite prin donație, moștenire sau legat de către doar unul dintre soți, cu excepția cazului în care persoana care face donația sau testatorul și-a exprimat o dorință diferită;
- bunurile primite de către unul dintre soți ca despăgubiri pentru prejudicii morale aduse drepturilor sale naturale;
- bunurile dobândite de către unul dintre soți printr-un proces juridic legat de un bun aflat în proprietatea sa exclusivă;
- bunurile dobândite de către unul dintre soți ca despăgubiri pentru prejudicii, distrugere sau pierdere a unui bun aflat în proprietatea sa exclusivă.

În temeiul regimului legal, orice profituri generate de bunurile care aparțin exclusiv unuia dintre soți reprezintă patrimoniu comun.

În temeiul regimului legal, datoriile contractate în timpul căsătoriei sunt comune, cu excepția cazului în care acestea sunt legate de bunuri care aparțin exclusiv unuia dintre soți și numai în legătură cu partea care depășește valoarea profiturilor generate de aceste bunuri sau cu excepția cazului în care datoriile au fost contractate de către unul dintre soți fără acordul celuilalt soț. Acest lucru nu vizează achizițiile de rutină sau de bunuri de strictă necesitate pentru familie.

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Cuplurile logodite sau căsătorite pot conveni asupra unui regim matrimonial convențional, diferit de cel legal. Prin convenția matrimonială se poate institui un regim al separației de bunuri sau un regim care să limiteze comunitatea de bunuri la durata căsătoriei; de asemenea, acesta poate extinde ori limita domeniul de aplicare al comunității de bunuri definite în regimul legal. Convenția poate să conțină dispoziții referitoare la orice bun, cu excepția bunurilor care, prin lege, nu pot face obiectul unei astfel de convenții. Convenția poate să prevadă, în special, care este domeniul de aplicare sau conținutul regimului sau perioada în care se aplică regimul legal sau alt regim privind bunurile comune ori anumite bunuri individuale sau grupuri de bunuri. Convenția poate să clasifice patrimoniul comun viitor în mod diferit față de regimul legal. De asemenea, convenția poate să prevadă regimul bunurilor în cazul încetării căsătoriei. Convenția matrimonială trebuie să fie încheiată sub forma unui act autentic (și anume, trebuie să fi fost certificată de un notar).

Atunci când un cuplu logodit încheie o convenție matrimonială, aceasta intră în vigoare la data căsătoriei.

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Convenția poate să conțină dispoziții referitoare la orice bun, cu excepția bunurilor care, prin lege, nu pot face obiectul unei astfel de convenții.

Convenția nu poate să excludă sau să modifice nicio dispoziție privind amenajările uzuale ale gospodăriei, cu excepția cazului în care unul dintre soți a părăsit gospodăria și refuză să se întoarcă. Convenția nu îl poate împiedica pe unul dintre soți să își întrețină familia. Pe baza conținutului sau a scopului său, convenția nu poate să afecteze drepturile niciunei terțe părți, cu excepția cazului în care partea în cauză și-a dat consimțământul în acest sens în cadrul convenției. Orice convenție încheiată fără consimțământul terței părți nu are niciun efect juridic în legătură cu partea în cauză.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Regimul comunității de bunuri a soților încetează să existe la data încetării căsătoriei; acest lucru se întâmplă atunci când unul dintre soți decedează, este declarat decedat sau în urma divorțului. Atunci când patrimoniul soților se dizolvă, bunurile rămase trebuie să fie partajate.

În cazul în care căsătoria este anulată, se consideră că aceasta nu a fost încheiată. După anularea căsătoriei, drepturile și obligațiile patrimoniale ale cuplului sunt tratate în același mod în care sunt tratate drepturile și obligațiile patrimoniale în urma unui divorț.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

Regimul comunității de bunuri se dizolvă și bunurile fac obiectul partajului. Soțul rămas în viață este moștenitorul legal de gradul întâi și al doilea al defunctului.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

O instanță judecătorească.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

În temeiul regimului legal, bunurile dobândite de oricare dintre soți înainte de căsătorie (printre altele) nu se consideră bunuri comune. În temeiul regimului legal, datoriile contractate în timpul căsătoriei sunt comune, cu excepția cazului în care acestea sunt legate de bunuri care aparțin exclusiv unuia dintre soți și numai în legătură cu partea care depășește valoarea profiturilor generate de aceste bunuri sau cu excepția cazului în care datoriile au fost contractate de către unul dintre soți fără acordul celuilalt soț. Acest lucru nu vizează achizițiile de rutină sau de bunuri de strictă necesitate pentru familie.

În chestiunile referitoare la patrimoniul comun sau la părți ale acestuia care nu sunt considerate bunuri de strictă necesitate, soții trebuie să acționeze împreună în cadrul procedurilor judiciare, cu excepția cazului în care unul dintre soți acționează cu consimțământul celuilalt. În cazul în care unul dintre soți refuză să își dea consimțământul fără motive temeinice și împotriva intereselor cuplului, ale familiei sau ale gospodăriei familiale sau nu poate să își exprime voința, celălalt soț poate solicita unei instanțe să pronunțe o hotărâre care să țină loc de consimțământul neacordat.

În cazul în care unul dintre soți acționează în cadrul procedurilor judiciare fără consimțământul celuilalt soț atunci când acest consimțământ este necesar, celălalt soț poate cere anularea acestor proceduri. În cazul în care o parte a bunurilor comune urmează să fie utilizată în scopuri comerciale de către unul dintre soți și dacă valoarea acestora depășește o sumă proporțională cu situația materială a soților, consimțământul celuilalt soț este necesar în momentul în care bunurile sunt utilizate pentru prima dată în acest mod. În cazul în care celălalt soț este exclus din această procedură, soțul care nu și-a exprimat consimțământul poate cere anularea procedurii în cauză. În cazul în care o parte a bunurilor comune urmează să fie utilizată pentru a achiziționa o participație într-o societate comercială sau într-o cooperativă ori dacă prin achiziționarea acestei participații se garantează datoriile unei societăți comerciale sau ale unei cooperative într-o măsură mai mare decât o sumă proporțională cu situația materială a cuplului, este necesar consimțământul celuilalt soț; în cazul în care celălalt soț este exclus din această procedură, soțul care nu și-a exprimat consimțământul poate cere anularea procedurii în cauză.

Dacă cei doi soți au încheiat o convenție matrimonială, aceasta nu poate să încalce, prin conținutul sau scopul său, drepturile niciunei terțe părți, cu excepția cazului în care partea în cauză și-a dat consimțământul în acest sens în cadrul convenției. Orice convenție încheiată fără consimțământul terței părți nu are niciun efect juridic în legătură cu partea în cauză.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

În cazul în care comunitatea de bunuri este dizolvată sau lichidată sau dacă domeniul său de aplicare este redus, obligațiile și drepturile care anterior erau comune încetează în urma partajului. În cazul în care comunitatea de bunuri redusă, dizolvată sau lichidată nu este partajată, acestea i se aplică normele privind bunurile comune.

Partajul bunurilor comune nu poate să afecteze drepturile niciunei terțe părți. În cazul în care drepturile unei terțe părți au fost afectate de distribuire, persoana în cauză poate solicita ca o instanță judecătorească să constate că partajul nu îi este opozabil. Datoriile pot fi partajate numai între soți.

Dacă este posibil (de exemplu, în cazul unui divorț sau al unei reduceri a patrimoniului comun), este de preferat ca soții să ajungă la un acord în ceea ce privește partajul patrimoniului comun. Un acord de partaj intră în vigoare întotdeauna la data la care comunitatea de bunuri a fost redusă, dizolvată sau lichidată, indiferent dacă acordul a fost încheiat înainte sau după reducerea, dizolvarea sau lichidarea patrimoniului comun.

Acordul de partaj trebuie să fie încheiat în scris dacă intervine în timpul căsătoriei sau dacă orice element care urmează să fie partajat necesită un acord de transfer de proprietate în scris (de exemplu, bunurile imobile). În cazul în care acordul de partaj nu trebuie să fie încheiat în scris, dar unul dintre soți solicită acest lucru, celălalt soț trebuie să prezinte soțului în cauză o confirmare a modului în care s-a realizat partajul.

În cazul în care cei doi soți nu ajung la un acord privind efectuarea partajului, oricare dintre aceștia poate să solicite o hotărâre judecătorească în acest sens. Instanța judecătorească trebuie să pronunțe o hotărâre privind partajul în conformitate cu situația existentă la momentul reducerii, al dizolvării sau al lichidării comunității de bunuri.

În cazul distribuirii, se aplică următoarele norme:

- cotele soților în ceea ce privește activele care urmează să fie partajate trebuie să fie egale;
- fiecare soț trebuie să ramburseze orice resurse din bunurile comune cheltuite pentru patrimoniul său exclusiv;
- fiecare soț are dreptul de a solicita despăgubiri pentru resursele din patrimoniul său exclusiv care au fost cheltuite pentru bunurile comune;
- trebuie să se țină seama de nevoile copiilor aflați în întreținere;
- trebuie să se țină seama de modul în care fiecare dintre soți a îngrijit familia, în special de modul în care aceștia au îngrijit copiii și gospodăria familială;
- trebuie să se țină seama de modul în care fiecare dintre soți a contribuit la achiziția și întreținerea bunurilor comune.

În cazul în care în termen de trei ani de la reducerea, dizolvarea sau lichidarea comunității de bunuri nu s-a efectuat partajul bunurilor comune sau nu s-a încheiat un acord de partaj sau nu s-a sesizat instanța cu o cerere de partaj, se consideră că soții sau foștii soți au soluționat partajul astfel:

- bunurile mobile corporale aparțin soțului care le utilizează, în calitate de unic proprietar, pentru a răspunde propriilor sale nevoi sau nevoilor familiei sale ori ale gospodăriei sale familiale;
- alte bunuri mobile sau imobile corporale sunt bunuri comune ale ambilor soți și fiecare dintre ei are o cotă egală din aceste bunuri;
- alte drepturi de proprietate, pasive și datorii le revin ambilor soți, iar soții au o cotă egală din acestea.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Acte juridice de creare sau de transferare a unui drept real asupra bunurilor imobile sau actele de modificare ori de revocare a acestor drepturi trebuie să fie încheiate în scris. În cazul în care transferul implică dreptul de proprietate asupra unor bunuri imobile care sunt înregistrate într-un registru public, schimbarea proprietarului se efectuează printr-o înregistrare în acel registru.

Ultima actualizare: 14/12/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Germania

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Persoana (persoanele) care deține (dețin) bunurile dobândite în timpul căsătoriei și modul în care aceste bunuri sunt împărțite după încetarea căsătoriei se stabilesc întotdeauna în funcție de regimul matrimonial specific prevăzut de dreptul familiei. Efectele căsătoriei asupra drepturilor de proprietate sunt guvernate de reglementările privind regimurile matrimoniale prevăzute în Codul civil german (*Bürgerliches Gesetzbuch* – BGB). BGB recunoaște următoarele regimuri matrimoniale: comunitatea de achiziții (*Zugewinnsgemeinschaft*), separația de bunuri (*Gütertrennung*) și „comunitatea opțională de achiziții” (*Wahl-Zugewinnsgemeinschaft*).

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Comunitatea de achiziții se aplică cu excepția cazului în care cuplul căsătorit convine altfel prin intermediul unei convenții matrimoniale notariale.

Comunitatea de achiziții înseamnă separația de bunuri în timpul căsătoriei și compensarea creșterii patrimoniale din timpul căsătoriei, după încetarea regimului matrimonial.

În schimb, separația de bunuri trebuie să fie convenită de soți prin intermediul unui contract notarial. Separația de bunuri înseamnă separația completă a respectivelor bunuri ale soților, fără nicio compensare a creșterii patrimoniale la încetarea căsătoriei. Fiecare dintre soți își păstrează ca bunuri proprii bunurile pe care le-a dobândit înainte de căsătorie și în timpul acesteia. Separația de bunuri se poate produce și în lipsa unei convenții explicite între soți, de exemplu dacă regimul matrimonial este revocat sau este exclus în temeiul convenției matrimoniale, fără a se conveni asupra altui regim matrimonial în același timp.

De asemenea, comunitatea de bunuri trebuie să fie convenită de soți prin intermediul unui contract notarial. În regimul comunității de bunuri, bunurile deținute înainte de căsătorie și bunurile dobândite în timpul căsătoriei devin, de obicei, proprietatea comună a cuplului (*Gesamtgut* - bunuri deținute în comun). În plus, fiecare dintre soți poate să dețină propriile sale bunuri (*Sondergut*), care nu fac parte din patrimoniul comun al soților. Acestea sunt lucruri care nu pot fi transferate prin acte juridice, de exemplu creanțe care nu pot face obiectul popririi sau o participație în cadrul unei societăți în nume colectiv. În cele din urmă, fiecare dintre soți poate să rezerve anumite elemente ca patrimoniu separat. De asemenea, soții pot stabili o formă specială de comunitate de bunuri, și anume regimul comunității legale (*Errungenschaftsgemeinschaft*). În acest scop, soții trebuie să declare în cadrul convenției matrimoniale că toate bunurile dobândite înainte de căsătorie urmează să reprezinte bunuri rezervate.

Comunitatea opțională de achiziții este un regim matrimonial franco-german menit să evite problemele potențiale din raporturile juridice dintre cetățenii francezi și cei germani din cauza diferențelor dintre regimurile matrimoniale. În cazul în care soții optează pentru acest tip de regim matrimonial, bunurile lor vor rămâne separate în timpul căsătoriei, la fel ca în cazul regimului german al comunității de achiziții. Creșterea valorii patrimoniului cuplului se compensează între cei doi soți numai la încetarea regimului matrimonial. În ciuda similitudinii conținutului cu regimul german al comunității de achiziții, comunitatea opțională de achiziții are o serie de caracteristici speciale influențate de dispozițiile din Franța. De exemplu, *pretium doloris* și orice creșteri aleatorii ale valorii bunurilor imobile (de exemplu, prin zonare ca teren de construcții) nu sunt luate în considerare la compensarea creșterii patrimoniale.

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

În cazul în care soții consideră că regimul matrimonial legal - comunitatea de achiziții - nu este adecvat pentru căsătoria lor, aceștia pot să încheie o convenție matrimonială notarială. În această convenție, soții pot să aleagă separația de bunuri sau comunitatea de bunuri ori să includă dispoziții diferite de cele legale în cadrul unui regim matrimonial specific. De asemenea, convenția poate să includă dispoziții privind partajul pensiei sau privind obligația de întreținere.

Totuși, la încheierea unei convenții matrimoniale, ar trebui să se asigure faptul că dispozițiile prevăzute în aceasta sunt efectiv valabile. De exemplu, în cazul în care o convenție matrimonială dezavantajează în mod unilateral unul dintre soți și există anumite circumstanțe de alt tip, se poate considera că aceasta este contrară bunelor moravuri și că, prin urmare, este nulă și neavenită. În acest caz, reglementările legale, care, în mod teoretic, sunt excluse de convenția matrimonială, se aplică în continuare. Jurisprudența în acest domeniu este extrem de diversă. Dacă o dispoziție contravine bunelor moravuri și, prin urmare, este nulă și neavenită sau dacă trebuie corectată se poate decide, în cele din urmă, numai de la caz la caz.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Conform regimului matrimonial legal - comunitatea de achiziții - compensarea creșterii patrimoniale are loc dacă regimul matrimonial încetează (de exemplu, ca urmare a decesului unuia dintre soți, prin divorț sau printr-un acord contractual cu privire la un regim matrimonial diferit). Compensarea creșterii patrimoniale înseamnă că soțul care a dobândit în timpul căsătoriei mai multe bunuri decât celălalt soț trebuie să îi ofere acestuia cu titlu de compensație jumătate din creșterea patrimonială, în numerar.

Conform regimului comunității de bunuri, bunurile comune se împart în caz de divorț, după achitarea eventualelor datorii. În general, fiecare dintre soți are dreptul la jumătate din surplus. Pe de altă parte, în cazul în care soții au convenit cu privire la separația de bunuri, după încetarea regimului matrimonial, din cauza separației complete a bunurilor celor doi soți, nu va avea loc nicio compensare.

Dreptul la întreținere este independent de regimul matrimonial. În cazul în care soții locuiesc separat, fără să fi divorțat, soțul care are nevoie de acest lucru are, în general, dreptul la întreținere din partea soțului capabil din punct de vedere economic. Creanța de întreținere va exista numai până la declararea divorțului. Totuși, în urma divorțului, soțul care are nevoie de acest lucru poate, în anumite circumstanțe, să solicite întreținere și după desfacerea căsătoriei. Legislația recunoaște următoarele drepturi la întreținere: întreținere pentru îngrijirea copilului, întreținere din motive de vârstă, boală sau infirmitate, întreținere pe motiv de șomaj, întreținere complementară, întreținere pe durata educației, a formării continue și a conversiei profesionale și întreținere din motive de echitate.

În cazul în care există motive pentru anularea unei căsătorii, pot exista drepturi la despăgubire și întreținere în cazuri individuale, chiar și după anulare.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

În cadrul regimului de comunitate de achiziții, creșterea patrimonială se compensează în urma decesului unuia dintre soți sub forma unei creșteri forfetare de un sfert din partea *ab intestat* (*gesetzlicher Erbteil*), indiferent dacă soțul decedat a avut sau nu efectiv creșteri patrimoniale în timpul căsătoriei. În cazul în care soțul supraviețuitor nu este moștenitor sau respinge moștenirea, acesta poate solicita compensarea creșterii patrimoniale care a avut loc în mod efectiv și, de asemenea, poate pretinde o cotă minimă obligatorie (*kleiner Pflichtteil*). Această cotă minimă obligatorie se calculează pe baza părții *ab intestat*, prin care suma forfetară de un sfert din creșterea patrimonială nu este luată în considerare.

În cazul în care soții au convenit cu privire la separația de bunuri, nu va exista o compensare forfetară a creșterii patrimoniale la încetarea căsătoriei. Se aplică ordinea juridică a succesiunii general aplicabilă.

Conform regimului matrimonial al comunității de bunuri, patrimoniul succesoral cuprinde jumătate din bunurile comune, bunurile rezervate și bunurile proprii ale soțului decedat. Partea de moștenire a soțului supraviețuitor se stabilește în conformitate cu dispozițiile generale.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Instanța de dreptul familiei este competentă pentru chestiuni care implică dreptul proprietății, și anume pentru proceduri referitoare la pretenții formulate în temeiul legislației aplicabile regimurilor matrimoniale, în special la compensarea creșterii patrimoniului soților.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

În mod obișnuit, o persoană căsătorită este responsabilă numai pentru propriile sale datorii, pe care le poate acoperi exclusiv din propriile sale active. Acest lucru exclude tranzacțiile pentru acoperirea rezonabilă a nevoilor de zi cu zi ale familiei.

Totuși, în cadrul unui regim al comunității de achiziții, există excepții de la principiul potrivit căruia un soț este liber să își cedeze propriile bunuri. În cazul în care unul dintre soți dorește să cedeze (să vândă, să dea cu titlu gratuit etc.) toate sau aproape toate bunurile sale proprii, acesta are nevoie de consimțământul celuilalt soț. Același lucru este valabil dacă o persoană căsătorită dorește să cedeze obiectele pe care le deține în mod exclusiv, dar care fac parte din gospodăria cuplului căsătorit.

Pe de altă parte, în cadrul regimului separației de bunuri, fiecare dintre soți poate să își cedeze în mod liber toate bunurile și nu are nevoie de consimțământul celuilalt soț pentru a ceda bunurile care fac parte din gospodărie.

În cazul în care soții au convenit cu privire la regimul comunității de bunuri, de regulă, aceștia își vor gestiona împreună bunurile comune, cu excepția cazului în care, conform convenției matrimoniale, gestionarea acestora îi revine unuia dintre soți. Bunurile comune sunt supuse unei obligații care rezultă dintr-un act juridic pe care unul dintre soți l-a încheiat în timpul comunității de bunuri numai dacă celălalt soț a fost de acord cu actul juridic în cauză sau dacă actul juridic produce efecte pentru bunurile comune chiar și fără consimțământul acestuia.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Domiciliul conjugal și bunurile din gospodărie pot fi partajate în timp ce soții locuiesc separat sau după divorț. În cazul în care apare coproprietatea în alt mod, iar soții nu pot ajunge la un acord, un bun va fi scos la licitație, iar veniturile rezultate de pe urma acesteia vor fi împărțite.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

În cazul în care soții optează pentru comunitatea de bunuri ca regim matrimonial, aceștia trebuie să prezinte convenția matrimonială notarială la cartea funciară și să solicite revizuirea înscrierii în cartea funciară. În toate celelalte cazuri, și anume dacă soții nu optează pentru comunitatea de bunuri ca regim matrimonial, înscrierea din cartea funciară nu trebuie revizuită.

Ultima actualizare: 02/11/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Spania

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

1.1 Regimul juridic: Drept civil comun și dreptul specific al anumitor comunități autonome

În Spania nu se poate vorbi despre o singură lege aplicabilă regimurilor matrimoniale sau despre un singur regim matrimonial. Anumite comunități autonome, alături de stat, au competență în materie de drept civil (deși nu toate includ regimurile matrimoniale printre chestiunile pe care le pot reglementa). Acest lucru înseamnă că, pe lângă cetățenia spaniolă, toți cetățenii spanioli au și o cetățenie regională specifică (*vecindad civil*), în temeiul acesteia determinându-se dacă aceștia fac obiectul dreptului civil comun sau al unui drept civil specific sau regional (articolul 14 din Codul civil).

Regiunile care au propriul lor drept civil includ Aragon, Catalonia, Insulele Baleare, Navarra, Țara Bascilor, Galicia și Valencia [deși aceasta din urmă nu reglementează regimurile matrimoniale, deoarece legea pe care a adoptat-o a fost declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională (*Tribunal Constitucional*)]. Astfel, cetățenii celorlalte comunități autonome au cetățenie regională „comună” (*vecindad civil común*) (articolul 14 din Codul civil reglementează modul în care se obține cetățenia regională).

- În cazul căsătoriei între cetățeni spanioli (fără legătură internațională), pentru a identifica legea aplicabilă regimului matrimonial și dacă se aplică dreptul comun sau legea unei anumite comunități autonome, este necesar să se recurgă la normele de drept interregional cuprinse în titlul preliminar din Codul civil (*Título Preliminar del Código Civil*) [(articolul 9 alineatul (2) și articolul 16 din Codul civil)].

Regimul prevăzut de Codul civil se aplică soților cu cetățenie regională comună.

În cazul în care cei doi soți nu au o astfel de cetățenie regională comună, legea aplicabilă este cea referitoare la cetățenia regională sau la reședința obișnuită a unuia dintre soți, aleasă de comun acord în cadrul unui document autentic emis înainte de încheierea căsătoriei. În absența acestei alegeri, legea aplicabilă este cea aferentă reședinței obișnuite comune imediat ulterioară încheierii căsătoriei. În cele din urmă, în lipsa unei astfel de reședințe, legea aplicabilă este cea aferentă locului unde a fost încheiată căsătoria.

În cazuri excepționale, în care soții au cetățenie regională diferită, dacă ambele regiuni au ca regim matrimonial separația de bunuri (și regimul aplicabil conform normelor menționate anterior este diferit de acesta), se aplică regimul separației de bunuri prevăzut de Codul civil.

- În cazul în care unul dintre soți nu este cetățean spaniol sau cuplul căsătorit are o legătură cu o altă țară, legea aplicabilă este stabilită în conformitate cu dispozițiile articolului 33 din Regulamentul (UE) 2016/1103, care este înțeles în așa fel încât, în legătură cu cetățenii spanioli, atunci când regulamentul face trimitere la cetățenie drept criteriu de legătură, se consideră că acesta face trimitere la cetățenia regională.

Totuși, cetățenia regională este un concept care se aplică doar cetățenilor spanioli (articolul 15 din Codul civil); prin urmare, deoarece aceasta nu se aplică cetățenilor străini, intervine articolul 33 alineatul (2), înlocuind legea cetățeniei cu legea legăturilor celor mai strânse, și anume legea unității teritoriale cu care soții au cele mai strânse legături.

1.2 Regimuri matrimoniale aplicabile în absența unui acord între soți în temeiul Codului civil și al legilor specifice ale comunităților autonome

În vederea specificării regimului matrimonial în cazurile în care nu există niciun acord între soți, se va aplica regimul suplimentar, care variază în funcție de dreptul civil intern aplicabil:

Codul civil (se aplică cu excepția cazului în care legea aplicabilă este cea din Aragon, Catalonia, Insulele Baleare, Navarra, Țara Bascilor, Galicia): comunitatea de bunuri (*sociedad de gananciales*) (articolul 1344 și următoarele din Codul civil). Conform acestui regim, achizițiile și beneficiile obținute de către oricare dintre soți devin patrimoniul comun al ambilor soți. Bunurile personale ale fiecărui soț includ, în esență, bunurile aduse în căsătorie și bunurile dobândite în timpul căsătoriei în mod gratuit sau ca echivalent în cazul înstrăinării bunurilor personale. Domiciliul principal dobândit înainte de căsătorie este reglementat printr-un regim special conform căruia, spre deosebire de alte bunuri dobândite înainte de căsătorie (care sunt întotdeauna personale), plățile efectuate ulterior din fonduri comune transformă domiciliul principal, în mod proporțional, în patrimoniu comun. În cazul în care există îndoieli, se presupune că bunurile sunt deținute în comun. Regimul de răspundere pentru bunurile comune este reglementat în același mod și include bunurile care rezultă din exercitarea obișnuită a profesiei, a unei activități artistice sau comerciale. În cazul în care există datorii contractate doar de către unul dintre soți, inițial doar persoana în cauză răspunde cu propriile sale bunuri; dacă acestea sunt insuficiente, creditorii pot confisca bunurile comune. Totuși, în acest caz, celălalt soț poate solicita dizolvarea comunității de bunuri, urmând să se pună sechestru pe partea din bunuri deținută de soțul debitor și nu pe bunurile comune; din acel moment, căsătoria este guvernată de regimul separației de bunuri. Bunurile comune sunt gestionate în comun [deși, în chestiunile de zi cu zi – autoritate domestică (*potestad doméstica*) – le poate gestiona oricare dintre soți]. Gestionarea bunurilor personale este responsabilitatea soțului care deține respectivele bunuri (deși există dispoziții speciale în ceea ce privește domiciliul conjugal, deoarece, chiar dacă acesta poate aparține doar unuia dintre soți, este necesar consimțământul celuilalt soț sau, în lipsa acestuia, este necesară o autorizație judiciară). Pentru cedările de bunuri comune sau pentru grevările acestora este necesar consimțământul ambilor soți.

Aragon: comunitatea de bunuri (*consorcio conyugal*) reglementată de articolul 210 și următoarele din Codul juridic regional din Aragon (*Código de Derecho Foral de Aragón*). Conform acestui regim, achizițiile sau beneficiile obținute de către oricare dintre soți ca urmare a muncii sau a activității sale sau a profitului obținut de pe urma activelor sale devin patrimoniul comun. Bunurile personale ale fiecărui soț includ, în esență, bunurile aduse în căsătorie și bunurile dobândite în timpul căsătoriei în mod gratuit sau ca echivalent în cazul înstrăinării bunurilor personale. În cazul în care există îndoieli, se presupune

că bunurile sunt deținute în comun. Conform dreptului civil din Aragon, bunurile dobândite înaintea căsătoriei, inclusiv domiciliul principal, sunt întotdeauna bunuri personale, cu excepția cazului în care costul acestora a fost amânat integral și va fi plătit în totalitate din fonduri comune după încheierea căsătoriei. Sistemul de răspundere pentru acest regim matrimonial este reglementat. În cazul în care există datorii contractate doar de către unul dintre soți, acesta răspunde cu propriile sale bunuri; dacă bunurile sale proprii sunt insuficiente și în cazul executării silită a bunurilor comune pentru datorii care nu se încadrează în responsabilitatea comună, soțul debitorului își poate exercita dreptul de a salvagarda valoarea cotei sale din bunurile comune, solicitând lichidarea comunității de bunuri, fără a o dizolva, exclusiv în scopul stabilirii valorii care trebuie să fie salvagardată.

Ar trebui menționat că, în Aragon, soțul supraviețuitor are drept de uzufruct (*usufructo viudal aragonés*) care, deși este un drept de moștenire, este, de asemenea, un drept prospectiv pe timpul vieții (*derecho expectante de viudedad*).

Catalonia: separația de bunuri [articolul 232 alineatul (1) din Codul civil din Catalonia (*Código Civil de Cataluña*)]. În cadrul acestui regim, fiecare soț are dreptul de proprietate, de folosință, de administrare și de utilizare în mod liber a tuturor bunurilor sale. În cazul în care nu este clar care dintre soți deține un bun sau un drept, se înțelege că bunul sau dreptul respectiv aparține ambilor soți în părți egale, indivizibile. Totuși, se presupune că bunurile mobile de uz personal, care nu au o valoare considerabilă și aparțin unuia dintre soți, precum și bunurile destinate în mod direct exercitării activității sale sunt proprietatea sa exclusivă.

Insulele Baleare: separația de bunuri [articolul 3 din Codul civil din Insulele Baleare (*Compilación de Derecho Civil de las Islas Baleares*), pentru Mallorca; articolul 65 pentru Menorca; și articolul 67 pentru Ibiza și Formentera]. Conform acestui regim, bunurile care aparțin fiecăruia dintre soți la data căsătoriei se consideră a fi bunurile sale personale, precum și orice bunuri dobândite prin orice mijloace în timpul căsătoriei

Navarra: comunitatea de bunuri (*conquistas*) [Legea nr. 87 și următoarele din Noul cod juridic din Navarra (*Fuero Nuevo de Navarra*)]. Aceasta este un regim în care comunitatea de bunuri include (printre altele) bunurile dobândite în timpul căsătoriei prin muncă sau altă activitate de către oricare dintre soți, precum și veniturile obținute atât din bunurile comune, cât și din cele personale și profitul obținut de pe urma acestor bunuri. Bunurile personale includ bunurile pe care unul dintre soți le obține în schimbul unei plăți înainte de căsătorie, chiar dacă achiziția are loc în timpul căsătoriei sau dacă prețul ori contravaloarea se plătește integral sau parțial cu fonduri ale celuilalt soț sau din comunitatea de bunuri ori bunurile achiziționate cu titlu de profit înainte de căsătorie sau în timpul acesteia. Orice bunuri pentru care nu există documente care să ateste că sunt bunuri personale sunt considerate bunuri comune. Locuința și mobilierul sunt supuse unui regim specific atunci când sunt dobândite sau plătite integral ori parțial în timpul căsătoriei, chiar dacă acestea provin dintr-o proprietate anterioară. În acest caz, dacă plata a fost efectuată cu contribuția exclusivă a unuia dintre soți, bunurile în cauză vor fi bunurile sale personale. În cazul în care plata a fost efectuată cu active deținute de ambii soți, bunurile în cauză vor aparține ambilor soți în mod indivizibil, proporțional cu contribuțiile lor respective. În cazul în care plata a fost efectuată cu active ale unuia dintre soți sau ale ambilor soți în plus față de activele din comunitatea de bunuri, indivizibilitatea se aplică proporțional cu contribuția fiecărui soț și cu contribuția din comunitatea de bunuri. Este reglementat, de asemenea, sistemul de administrare și de răspundere pentru comunitatea de bunuri și bunurile personale. În cazul în care sunt contractate datorii personale, dacă bunurile personale ale soțului debitor sunt insuficiente, creditorul poate solicita confiscarea bunurilor comune, iar acest lucru îi este notificat celuilalt soț. În cazul în care acesta nu răspunde notificării și bunurile comune sunt confiscate, are loc executarea silită și se consideră că soțul debitor a primit valoarea cotei sale atunci când acesta efectuează plata cu fondurile sale proprii sau când comunitatea de bunuri este lichidată. Totuși, celălalt soț poate să solicite, în termen de nouă zile de la notificarea confiscării, ca respectiva confiscare a bunurilor comune să fie înlocuită cu partea rămasă, atribuită soțului debitor la momentul lichidării comunității de bunuri. În acest caz, confiscarea conduce la dizolvarea sau lichidarea comunității de bunuri, precum și la aplicarea regimului separației de bunuri începând de la acel moment.

Țara Bascilor: atunci când ambii soți sunt rezidenți ai zonelor Vizcaya, Aramaio sau Llodio, căsătoria este guvernată de regimul universal regional al comunității de bunuri (*comunicación foral de bienes*). Atunci când doar unul dintre soți are cetățenie regională în zonele Vizcaya, Aramaio sau Llodio, acest regim se aplică în cazul în care corespunde primei reședințe obișnuite comune a soților; în caz contrar, se aplică regimul aferent locului în care a fost încheiată căsătoria. În alte părți din Țara Bascilor, în cazul în care nu există niciun acord, regimul matrimonial este regimul comunității de bunuri (*sociedad de gananciales*) prevăzut în Codul civil [articolul 127 și următoarele din Legea privind dreptul civil regional din Țara Bascilor (*Ley de Derecho Civil Foral del País Vasco*)]. Conform regimului universal regional al comunității de bunuri, toate bunurile, drepturile și acțiunile – indiferent de originea lor – care aparțin oricăruia dintre soți și care sunt dobândite prin orice mijloace sunt deținute în comun și în mod egal de către ambii soți. Acest lucru este valabil atât pentru bunurile aduse în căsătorie, cât și pentru bunurile dobândite în timpul căsătoriei, indiferent de locul unde este situat bunul respectiv. În ciuda acestui caracter universal în mod teoretic, domeniul de aplicare al comunității de bunuri variază în funcție de cauza încetării căsătoriei. Astfel, în cazul în care căsătoria încetează ca urmare a decesului unuia dintre soți și există copii rezultați din căsătorie, comunitatea de bunuri are caracter universal. Totuși, în cazul în care căsătoria încetează ca urmare a decesului unuia dintre soți, dar nu există copii rezultați din căsătorie sau dacă aceasta încetează din alt motiv (cum ar fi divorțul), comunitatea de bunuri este limitată la achiziții sau la bunurile obținute în schimbul unei plăți, excluzând atât bunurile aduse în căsătorie, cât și bunurile primite în mod gratuit.

Galicia: comunitatea de bunuri (*gananciales*) [articolul 171 din Legea privind dreptul civil din Galicia (*Ley de Derecho Civil de Galicia*)].

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Soții își pot alege regimul matrimonial evitând astfel aplicarea regimului legal menționat în secțiunea precedentă.

În acest scop, soții trebuie să semneze o convenție matrimonială în formă autentică în fața unui notar (articolele 1280 și 1315 din Codul civil), care trebuie să fie înregistrată în registrul de stare civilă, iar notarul trebuie să transmită ofițerului de stare civilă, în ziua semnării convenției, o copie electronică autorizată a actului autentic drept dovadă a înregistrării căsătoriei [articolul 60 din Legea privind registrul de stare civilă (*Ley del Registro Civil*)].

De asemenea, soții pot să își modifice regimul matrimonial în timpul căsătoriei îndeplinind aceleași cerințe formale (articolul 1331 din Codul civil), având obligația de a nu încălca drepturi ale terților (articolul 1317 din Codul civil).

Aceeași posibilitate este prevăzută în cadrul comunităților autonome care au propriul lor drept civil pentru căsătoriile guvernate de această lege: articolul 231 alineatul (10) și următoarele din Codul civil din Catalonia; articolul 3 din Codul civil din Insulele Baleare pentru Mallorca și Menorca (*capítulos*) și articolul 66 din Codul civil din Insulele Baleare pentru Ibiza și Formentera (*espolits*); articolul 125 și următoarele din Legea privind dreptul civil din Țara Bascilor; articolul 171 și următoarele din Legea privind dreptul civil din Galicia; articolul 185 din Codul juridic regional din Aragon; articolul 78 și următoarele din Legea privind dreptul civil regional din Navarra.

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Soții sunt liberi să își aleagă regimul matrimonial și pot opta să aplice orice regim, inclusiv regimurile reglementate de orice drept civil din Spania (în care sunt detaliate atât regimul matrimonial care trebuie să se aplice în lipsa unui acord, cât și alte regimuri matrimoniale asupra cărora părțile pot conveni) și cele prevăzute în reglementările altor state. Totuși, acestea nu pot să includă dispozițiile care contravin legii sau decenței sau care limitează egalitatea de drepturi care aparțin fiecărui soț (articolul 1328 din Codul civil și articolul 14 din Constituția Spaniei).

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Anularea, separarea și divorțul duc la încetarea regimului matrimonial. Acest lucru este prevăzut în diversele reglementări ale diferitelor regimuri matrimoniale (inclusiv, de exemplu, articolul 1392 din Codul civil cu privire la comunitatea de bunuri sau articolul 1415 din Codul civil care reglementează regimurile participative din Codul civil).

În regimurile comunității de bunuri, pentru lichidare trebuie să fie urmată procedura prevăzută în Codul de procedură civilă (*Ley de Enjuiciamiento Civil*). În timp ce se efectuează lichidarea, între soți apare o formă de patrimoniu deținut în comun diferită de celelalte regimuri ale comunității de bunuri, cu un regim juridic specific, care rămâne valabilă pe durata existenței comunității până când, prin tranzacțiile adecvate de lichidare-împărțire, se obține o cotă individualizată și specifică din patrimoniu pentru fiecare coproprietar.

O comunitate de bunuri (*sociedad de gananciales*) poate fi lichidată în conformitate cu normele prevăzute la articolele 1392-1410 din Codul civil, de acord comun, în prezența unui notar sau, în absența unui astfel de acord, în fața instanței, care va aplica procedura prevăzută în Codul de procedură civilă.

În cadrul regimului separației de bunuri, nu este necesară lichidarea regimului comunității de bunuri, deoarece fiecare soț este proprietarul bunurilor sale.

Bunurile care aparțin ambilor soți de la început sunt supuse unui regim de coproprietate, care, după anulare, separare sau divorț, continuă la fel ca înainte, fără a aduce atingere posibilității niciunuia dintre coproprietari de a solicita împărțirea acestora (la fel ca în toate situațiile de coproprietate).

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

De asemenea, decesul duce la încetarea regimului matrimonial, astfel cum se prevede în diversele reglementări ale diferitelor regimuri matrimoniale (inclusiv, de exemplu, la articolul 1392 din Codul civil coroborat cu articolul 85 din acesta, cu privire la comunitatea de bunuri, sau la articolul 1415 din Codul civil, care reglementează regimurile participative din Codul civil).

Fără a aduce atingere niciunei dispoziții din testamentul sau actul de ultimă voință al soțului decedat, sunt prevăzute anumite drepturi pentru soțul văduv, în funcție de legea aplicabilă succesiunii. De asemenea, în cazul în care unul dintre soți decedează fără a lăsa testament, soțul are anumite drepturi în ceea ce privește succesiunea ca moștenitor legal.

Pentru a stabili dreptul civil aplicabil:

- În cazurile în care cuplul are legături cu mai multe state, dreptul civil aplicabil este stabilit în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 650/2012. Dispoziția prevăzută la articolul 36 intervine atunci când se aplică legislația spaniolă, astfel încât, în acest caz, se aplică Codul civil existent sau dreptul civil autonom, în funcție de existența unei legături specifice pe care testatorul a avut-o sau nu cu o comunitate autonomă ce are propriul său drept civil în această chestiune.
- În ceea ce privește succesiunile fără componentă străină, cu toate că succesiunea este guvernată de normele de drept civil referitoare la cetățenia regională pe care testatorul o avea în momentul decesului, drepturile care, prin aplicarea legii, sunt atribuite soțului supraviețuitor, sunt guvernate de aceeași lege care reglementează efectele căsătoriei, cotele legitime ale descendenților fiind întotdeauna protejate [articolul 16 și articolul 9 alineatul (8) din Codul civil].

În continuare sunt analizate drepturile soțului supraviețuitor ținând seama de diferitele drepturi civile existente în Spania, în funcție de faptul dacă testatorul și-a dispus în mod voluntar succesiunea (cel mai frecvent prin testament) sau a decedat fără testament.

- În cazul în care persoana decedată a lăsat un testament:

Codul civil (se aplică cu excepția cazului în care legea aplicabilă este cea din Aragon, Catalonia, Insulele Baleare, Navarra, Țara Bascilor, Galicia), care stabilește că partea minimă la care are dreptul soțul supraviețuitor este aceeași ca atunci când soțul decedează fără testament, și anume uzufructul asupra unei treimi din patrimoniu, în cazul în care există copii sau descendenți. În cazul în care există doar ascendenți, acesta are drept de uzufruct asupra unei jumătăți din patrimoniu. În cele din urmă, dreptul de uzufruct este de două treimi, în cazul în care nu există ascendenți sau descendenți (articolul 834 și următoarele din Codul civil).

Aragon: încheierea căsătoriei îi conferă fiecărui soț dreptul de uzufruct pentru soțul supraviețuitor (*usufructo de viudedad*) asupra întregului patrimoniu al primului dintre soți care decedează (articolul 271 din Legea privind dreptul civil regional din Aragon). Acest drept (care aparține, ca natură, de dreptul familiei, și nu de dreptul succesoral) este deținut de către soți în cadrul regimului comunității de bunuri din Aragon, chiar dacă cetățenia lor regională se modifică ulterior, excluzând, în acest caz, cota legitimă prevăzută în dreptul succesoral. Soțul supraviețuitor beneficiază, de asemenea, de dreptul de uzufruct atunci când soțul decedat a avut cetățenia regională a comunității autonome Aragon la data decesului.

Insulele Baleare: în Mallorca și Menorca, dreptul de uzufruct universal al soțului supraviețuitor este recunoscut dacă părinții testatorului nu sunt în viață. Dreptul de uzufruct este de două treimi dacă părinții testatorului sunt în viață și de jumătate dacă există descendenți (articolul 45 din Codul civil regional din Insulele Baleare). În Ibiza și Formentera, soțul supraviețuitor nu este considerat moștenitor rezervatar (*legitimario*).

Catalonia: unui soț văduv care nu dispune de resurse financiare îi revine un sfert din patrimoniul succesoral [articolul 452 alineatul (1) din Codul civil din Catalonia]. De asemenea, acesta beneficiază de alte drepturi asupra bunurilor aparținând soțului supraviețuitor, fără a fi incluse în masa succesorală [articolul 231 alineatul (30) din Codul civil din Catalonia], precum și asupra locuinței. În mod specific în această privință intervine conceptul de pensie de urmaș pe o durată de un an (*año de viudedad*), care constă în dreptul de a utiliza în continuare domiciliul conjugal și de a fi întreținut din patrimoniul soțului decedat, pentru o perioadă de un an de la decesul testatorului [articolul 231 alineatul (31) din Codul civil din Catalonia].

Galicia: soțul supraviețuitor are drept de uzufruct asupra unei jumătăți din patrimoniu [articolul 228 și următoarele din Legea privind normele de drept civil din Galicia (*Ley normas reguladoras del Derecho Civil de Galicia*)].

Navarra: soțul supraviețuitor are drept de uzufruct (*usufructo de fidelidad*) asupra tuturor bunurilor și drepturilor soțului decedat (cu condiția ca acesta din urmă să fi avut cetățenia regională a comunității autonome Navarra la data decesului) care îi aparțineau acestuia la data decesului (articolul 253 din Noul cod juridic din Navarra).

Țara Bascilor: soțul văduv sau membrul supraviețuitor al unei uniuni libere are drept de uzufruct asupra unei jumătăți din întregul patrimoniu al testatorului, dacă există descendenți. În lipsa descendenților, acesta are drept de uzufruct asupra a două treimi din patrimoniu (articolul 52 din Legea privind dreptul civil regional din Țara Bascilor). Acest lucru nu se aplică în valea Ayala - comunele Ayala, Amurrio și Okondo și în localitățile Mendieta, Retes de Tudela, Santacoloma și Sojoguti din comuna Artziniega (articolul 89 din Legea privind dreptul civil regional din Țara Bascilor), unde se aplică libertatea de a lăsa testament. De asemenea, acest lucru nu se aplică în zonele Vizcaya, Aramaio și Llodio, unde sunt în vigoare norme speciale privind patrimoniul familiei (*bienes troncales*) (articolul 61 și următoarele din Legea privind dreptul civil regional din Țara Bascilor).

- În cazul în care persoana decedată nu a lăsat un testament (succesiune ab intestat):

Codul civil (se aplică cu excepția cazului în care legea aplicabilă este cea din Aragon, Catalonia, Insulele Baleare, Navarra, Țara Bascilor, Galicia): soțul văduv are drept de uzufruct asupra unei treimi din patrimoniul succesoral, în cazul în care există copii sau descendenți, asupra unei jumătăți din patrimoniul succesoral în cazul în care există doar ascendenți și este numit unic moștenitor dacă nu există nici ascendenți, nici descendenți (articolul 834 și următoarele și articolul 944 din Codul civil).

Aragon: soțul văduv moștenește bunurile care nu intră în patrimoniul familiei (*bienes no troncales*) după ascendenți, fără a aduce atingere dreptului său de uzufruct menționat în cadrul succesiunii testamentare, de care acesta beneficiază întotdeauna (articolul 517 din Codul juridic regional din Aragon).

Patrimoniul familiei se referă la bunurile care au rămas în locuința sau în familia testatorului timp de două generații imediat anterioare generației sale,

indiferent de originea directă a bunului și de mijloacele de achiziție, precum și la bunurile pe care testatorul le-a primit în mod gratuit de la ascendenți sau de la rude colaterale până la cele de gradul al șaselea. Acest patrimoniu este transferat anumitor rude (*parientes troncales*) enumerate la articolul 526 din Codul juridic regional din Aragon.

Insulele Baleare: se aplică dispozițiile Codului civil (menționate mai sus), în timp ce în Mallorca și Menorca, cel puțin, soțul văduv beneficiază de drept de uzufruct universal dacă părinții testatorului nu sunt în viață, de drept de uzufruct de două treimi dacă părinții testatorului sunt în viață și de drept de uzufruct de jumătate dacă există descendenți.

Catalonia: în cazul în care nu există descendenți, soțul văduv moștenește întreaga proprietate asupra patrimoniului înainte de ascendenții soțului decedat [articolul 441 alineatul (2) și articolul 442 alineatul (3) din Codul civil din Catalonia]. În cazul în care soțul văduv împarte succesiunea cu copiii sau descendenții testatorului, acesta are drept de uzufruct universal asupra patrimoniului [articolul 441 alineatul (2) și articolul 442 alineatul (3) din Codul civil din Catalonia].

Galicia: se aplică același regim prevăzut în Codul civil (articolul 267 din Legea privind normele de drept civil din Galicia).

Navarra: soțul moștenește bunurile care nu intră în patrimoniul familiei, după frați/surori și ascendenți. În ceea ce privește patrimoniul familiei, soțul are drept de uzufruct asupra tuturor bunurilor și drepturilor soțului decedat (cu condiția ca acesta din urmă să fi avut cetățenia regională a comunității autonome Navarra la data decesului) care îi aparțineau acestuia la data decesului (articolul 304 și următoarele din Noul cod juridic din Navarra).

Țara Bascilor: în ceea ce privește patrimoniul familiei, exclusiv cu privire la bunurile imobile dobândite de soți în timpul căsătoriei, ambii soți sau ambii membri ai uniunii libere sunt moștenitori (articolul 66 din Legea privind dreptul civil regional din Țara Bascilor). În lipsa descendenților, soțul supraviețuitor moștenește bunurile care nu intră în patrimoniul familiei (articolul 110 și următoarele din Legea privind dreptul civil regional din Țara Bascilor).

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Competența este deținută de Tribunalul de Primă Instanță (*Juzgado de Primera Instancia*) care soluționează sau a soluționat procedura de anulare, separare sau divorț sau care este sau a fost sesizat cu privire la acțiuni de dizolvare a regimului matrimonial pentru oricare dintre motivele prevăzute în legislația civilă (articolul 807 din Codul de procedură civilă).

În circumscripțiile judiciare ale instanțelor specializate în dreptul familiei, acestea soluționează procedurile de dizolvare și de lichidare a regimului matrimonial, chiar dacă procedurile respective nu rezultă dintr-o procedură prealabilă de anulare, separare sau divorț.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

În general și conform sistemului nostru civil comun, articolul 1373 din Codul civil prevede că fiecare soț răspunde, față de terțe persoane, cu propriile sale active pentru propriile sale datorii; în cazul în care patrimoniul personal nu este suficient pentru achitarea datoriilor, creditorul (terță parte) poate solicita sechestrarea bunurilor comune. Totuși, soțul nedebitor poate solicita ca patrimoniul comun să fie înlocuit cu partea deținută de soțul debitor din comunitatea de bunuri, iar în acest caz sechestrarea implică dizolvarea comunității de bunuri.

O dispoziție cu domeniu de aplicare similar este cuprinsă în Codul de procedură civilă în scopul executării silite atunci când datoria este una personală, dar trebuie plătită din comunitatea de bunuri.

În mod specific, se prevede (articolul 1365 din Codul civil) că bunurile comune sunt utilizate pentru a plăti creditorului (terță parte) datoriile contractate de către unul dintre soți: 1) în cadrul exercitării autorității domestice sau al gestionării ori al cedării bunurilor comune care îi aparțin prin lege sau în temeiul unui contract; și 2) în cadrul exercitării obișnuite a profesiei sale, a unei activități artistice sau comerciale ori al gestionării obișnuite a bunurilor sale personale.

De asemenea, există dispoziții în Codul comercial (*Código de Comercio*) pentru cazurile în care unul dintre soți este comerciant.

În ceea ce privește grevările sau cedările de bunuri comune, cu excepția cazului în care în convenția matrimonială a fost inclusă o dispoziție separată, este necesar consimțământul ambilor soți. În cazul în care cedarea este gratuită (de exemplu, donație), cedarea efectuată doar de către unul dintre soți este nulă și neavenită.

Cu toate acestea, în interesul securității comerțului, Codul civil indică faptul că actele de gestionare a bunurilor și de cedare a unor sume de bani sau a unor titluri de valoare sunt valabile atunci când sunt efectuate de către soțul pe numele căruia acestea sunt înregistrate și care le are în posesie.

În ceea ce privește bunurile imobile înregistrate, pentru a înregistra proprietatea pe numele persoanei căsătorite și dreptul dobândit în legătură cu drepturile actuale sau viitoare asupra comunității de bunuri, numele soțului și regimul matrimonial trebuie să fie identificate în beneficiul unei terțe părți care consultă registrul. În cazul în care în registru nu se declară nimic, o terță parte care dobândește cu bună-credință, în schimbul unei plăți, un bun de la persoana care figurează în registru ca având autoritatea de a efectua transferul păstrează dreptul de proprietate asupra bunului astfel dobândit.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Acest lucru este reglementat în articolul 806 și următoarele din Codul de procedură civilă. Sunt prevăzute următoarele etape:

a) Se efectuează inventarul bunurilor incluse în comunitatea de bunuri.

Acest lucru poate avea loc în același timp cu procedura de anulare, separare sau divorț sau cu dizolvarea regimului matrimonial, chiar dacă, în practică, începe după pronunțarea hotărârii judecătorești definitive de dizolvare a regimului.

Cererea trebuie să includă o propunere de inventar. Are loc o înfățișare în fața unui executor judecătoresc (*Letrado de la Administración de Justicia*), în timpul căreia, pe baza propunerii, se solicită efectuarea unui inventar comun. În cazul în care există un litigiu cu privire la un bun, are loc o audiere în fața unui judecător în vederea pronunțării unei hotărâri, care poate fi contestată.

b) Lichidare.

Pentru a începe această etapă, decizia de dizolvare a regimului matrimonial trebuie să fie definitivă. Aceasta începe cu o propunere de lichidare și cu o înfățișare în fața unui executor judecătoresc pentru ca soții să ajungă la un acord cu privire la plata unor despăgubiri sau rambursări datorate fiecărui soț și la împărțirea proporțională a bunurilor rămase prin stabilirea unor loturi.

În cazul în care nu se ajunge la un acord, este numit un executor al partajului pentru a gestiona operațiunile de împărțire. După formularea propunerii, soții pot să o accepte sau să o respingă; în acest din urmă caz, dezacordul este soluționat printr-o hotărâre judecătorească, ce poate fi contestată.

c) Predarea bunurilor și înregistrarea în cadastru.

După ce operațiunile de lichidare sunt aprobate în mod definitiv și loturile sunt stabilite, executorul judecătoresc este responsabil pentru predarea bunurilor și pentru transmiterea titlurilor de proprietate către fiecare dintre soți.

Pe lângă această procedură, există o altă procedură, mai simplă, conform căreia lichidarea are loc prin acordul comun al soților sau între soțul supraviețuitor și moștenitorii soțului decedat, conform normelor prevăzute în Codul civil și în fața unui notar.

În ambele cazuri, dacă printre bunurile care fac obiectul lichidării se numără bunuri imobile, în cadastru se poate înregistra o copie a hotărârii de aprobare a operațiunilor de împărțire, hotărârea judecătorească de stabilire a împărțirii bunurilor sau actul notarial autentic privind lichidarea comunității de bunuri.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Actele și contractele referitoare la dreptul de proprietate și la alte drepturi reale asupra bunurilor imobile pot fi înregistrate în cadastru. Acestea trebuie să fie autorizate printr-un act autentic, care este prezentat la registrul în a cărui competență teritorială se află situat bunul imobil, iar impozitele și taxele corespunzătoare trebuie să fie plătite.

Actul trebuie să fie prezentat în formă autentică și să fie însoțit de o certificare emisă de registrul de stare civilă din Spania (în cazul în care căsătoria a fost înregistrată în acesta) prin care se recunoaște dizolvarea regimului matrimonial pentru ca aceasta să producă efecte cu privire la terțe părți. În cazul în care actul autentic a fost emis în afara țării, acesta trebuie să fie legalizat în mod corespunzător și, dacă operatorul de registru solicită acest lucru, trebuie să fie tradus. Acest regim nu se aplică înscrisurilor juridice și hotărârilor judecătorești care fac obiectul regulamentelor europene, acestea circulând potrivit dispozițiilor relevante.

Ultima actualizare: 01/02/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Franța

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Regimul matrimonial este ansamblul normelor juridice care reglementează raporturile patrimoniale dintre soți și cu terți. Acesta stabilește normele aplicabile soților în ceea ce privește competențele și dreptul de proprietate asupra bunurilor în timpul acestuia sau la dizolvarea regimului, prin deces sau divorț. În cazul în care soții nu au optat pentru un regim matrimonial în cadrul unei convenții matrimoniale, aceștia sunt supuși regimului legal al comunității de bunuri limitat la bunurile dobândite după căsătorie (*communauté réduite aux acquêts*), definit la articolul 1401 și următoarele din Codul civil (Code civil). Acest regim legal al comunității de bunuri face distincție între trei grupuri de bunuri: bunurile proprii ale fiecărui soț și bunurile deținute în comun de soți. Toate bunurile deținute de soți înainte de căsătorie și cele dobândite în timpul căsătoriei prin moștenire, donație sau succesiune (articolul 1405 din Codul civil) rămân sunt bunuri proprii. Anumite bunuri personale, cum ar fi îmbrăcămintea, despăgubirile pentru vătămări corporale sau prejudicii morale etc., astfel cum sunt definite la articolul 1404 din Codul civil, rămân, de asemenea, bunuri proprii. Bunurile achiziționate ocazional sau în schimbul unui bun propriu constituie, de asemenea, bunuri proprii (articolele 1406 și 1407 din Codul civil).

Comunitatea de bunuri, pe de altă parte, constă din bunurile dobândite în comun sau separat de către soți în timpul căsătoriei, inclusiv veniturile și salariile acestora. Articolul 1402 din Codul civil prevede, de asemenea, o prezumție de existență a unei comunități de bunuri, care permite ca orice bun în legătură cu care nu se poate dovedi că este propriu să fie inclus în comunitatea de bunuri dobândite după căsătorie.

În principiu, fiecare soț are dreptul de a administra sau de a dispune de bunurile comune pe cont propriu (articolul 1421 din Codul civil). Cu toate acestea, consimțământul ambelor părți este necesar pentru actele care au consecințe semnificative asupra patrimoniului, cum ar fi actele de dispoziție cu titlu gratuit, înstrăinarea sau constituirea de drepturi reale asupra bunurilor imobile, fondurilor comerciale, drepturilor sociale nenegociabile etc. (articolele 1422 și 1424 din Codul civil).

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

În ceea ce privește normele de bază, convențiile matrimoniale nu sunt supuse, în principiu, niciunei restricții. Articolul 1387 din Codul civil prevede că „legea reglementează relația de căsătorie în ceea ce privește bunurile doar în absența unor convenții specifice pe care soții le pot încheia după cum consideră potrivit, cu condiția ca acestea să nu încalce moralitatea publică sau dispozițiile următoare”.

Prin urmare, soții sunt liberi să decidă asupra regimului lor matrimonial, cu condiția ca aceștia să respecte regimul primar obligatoriu prevăzut la articolul 212 și următoarele din Codul civil.

Codul civil descrie mai multe tipuri posibile de regim contractual: comunitate convențională de bunuri (precum sistemul comunității universale definit la articolul 1526 din Codul civil), separarea bunurilor (articolul 1536 și următoarele din Codul civil) sau cota din bunurile comune dobândite după căsătorie (articolul 1569 și următoarele din Cod).

În ceea ce privește cerințele formale, pentru a fi valabile, convențiile matrimoniale trebuie să fie redactate în forma unui act notarial înainte de încheierea căsătoriei (articolele 1394 și 1395 din Codul civil). Acestea pot fi modificate printr-un act notarial prin aceeași procedură, în condițiile prevăzute la articolul 1397 din Codul civil. De la intrarea în vigoare a Legii nr. 2019-222 din 23 martie 2019 privind programarea pentru perioada 2018-2022 și reforma sistemului judiciar (*loi no 2019-222 du 23 mars 2019 de programmation 2018-2022 et de réforme pour la justice*), este posibilă schimbarea regimului matrimonial fără a aștepta expirarea unui termen de doi ani, iar confirmarea judiciară a schimbării regimului nu mai este necesară în principiu (cu excepția cazului în care există obiecții din partea creditorilor sau a copiilor majori).

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Principiul libertății de decizie în materia convențiilor matrimoniale este limitat de condițiile obligatorii ale regimului primar, care se aplică fără distincție tuturor regimurilor.

Acestea sunt prevăzute la articolul 212 și următoarele din Codul civil. Acestea includ, în special, dispozițiile care protejează locuința familială [articolul 215 alineatul (3)], normele aplicabile contribuției la cheltuielile gospodărești (articolul 214) și răspunderea solidară pentru datoriile gospodăriei (articolul 220).

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

În caz de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei, regimul matrimonial este dizolvat și lichidat.

Lichidarea regimului matrimonial este un proces desfășurat în fața unui notar în cadrul căruia se stabilesc și se evaluează bunurile și datoriile fiecăruia dintre soți.

Cu toate acestea, recurgerea la un notar nu este obligatorie în cazul în care nu există bunuri imobile care urmează să fie divizate.

Cauzele care conduc la dizolvarea comunității sunt prevăzute la articolul 1441 din Codul civil: decesul unuia dintre soți, semnalarea dispariției unuia dintre soți, divorțul, separarea de drept, separarea bunurilor sau schimbarea regimului matrimonial.

În ceea ce privește data la care divorțul produce efecte, în cazul divorțului prin consimțământ mutual căsătoria se dizolvă la data la care convenția de divorț încheiată sub forma unui act sub semnătură privată contrasemnat de avocați dobândește forță executorie. În cazul divorțului judiciar, aceasta este data la care hotărârea de divorț devine definitivă.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

Decesul unuia dintre soți este o cauză a dizolvării regimului matrimonial. Acesta se dizolvă la data decesului, atât pentru relațiile dintre soți, cât și pentru relațiile cu terți. În cazul cuplurilor căsătorite sub regimul legal al comunității de bunuri, articolul 1441 din Codul civil prevede că decesul unuia dintre soți dizolvă comunitatea de bunuri.

Prin urmare, în cazul decesului unei persoane căsătorite, este necesară o dublă lichidare: mai întâi lichidarea regimului matrimonial, iar ulterior a succesiunii. Conform articolului 763 din Codul civil, în cazul în care soțul supraviețuitor avea ca locuință principală un bun imobil deținut de ambii soți sau inclus în întregime în masa succesorală, acesta are dreptul de a utiliza și de a se bucura de bunul respectiv în mod gratuit timp de un an. Acesta este un efect al căsătoriei.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Judecătorul din cadrul instanței de dreptul familiei (*juge aux affaires familiales, JAF*) are competență în materie de regimuri matrimoniale [Legea nr. 2009-506 din 12 mai 2009 privind simplificarea legii (*loi n° 2009-506 du 12 mai 2009 sur la simplification du droit*), Decretul nr. 2009-1591 din 17 decembrie 2009 privind procedurile în fața judecătorului din cadrul instanței de dreptul familiei care se referă la regimurile matrimoniale și dreptul de proprietate comună (*décret n°2009-1591 du 17 décembre 2009 relatif à la procédure devant le juge aux affaires familiales en matière de régimes matrimoniaux et d'indivisions*), Circulara CIV/10/10 din 16 iunie 2010 privind competențele judecătorului din cadrul instanței de dreptul familiei în materie de lichidare (*circulaire CIV/10/10 du 16 juin 2010 sur les compétences du juge aux affaires familiales en matière de liquidation*)].

În cazul unui divorț prin consimțământ mutual extra-judiciar, acordul între soți se încheie prin intermediul unui act sub semnătură privată, contrasemnat de avocați, actul original fiind depus la notar (articolul 229-1 din Codul civil). În caz de divorț prin consimțământ mutual, regimul matrimonial va fi lichidat în momentul divorțului. Acordul trebuie să conțină o declarație de lichidare a regimului matrimonial, care trebuie să fie înregistrată la notariat atunci când lichidarea se referă la bunuri care necesită înregistrare cadastrală (în special bunuri imobile) (articolul 229-3 din Codul civil). Prin urmare, sunt implicați doi avocați și un notar.

Ca regulă generală, se apelează la un notar în vederea lichidării regimului matrimonial atunci când lichidarea are ca obiect cel puțin un bun imobil care necesită înregistrare cadastrală.

Numai cazurile contencioase sau în legătură cu care nu s-a putut ajunge la un acord sunt soluționate în instanță.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

Articolul 220 din Codul civil, o dispoziție privind regimul primar aplicabil, indiferent de regimul matrimonial al soților, reglementează raporturile dintre soți și terți. Articolul stabilește un principiu al răspunderii solidare a soților pentru datoriile gospodăriilor: „Fiecare soț este împuternicit să încheie contracte proprii pentru întreținerea locuinței sau educația copiilor. Un soț răspunde solidar pentru datoriile astfel contractate de celălalt soț. Cu toate acestea, răspunderea solidară nu se aplică cheltuielilor vădit excesive, având în vedere stilul de viață al gospodăriei, utilitatea sau lipsa de utilitate a tranzacției sau buna sau rea credință a părții terțe contractante. Răspunderea solidară nu se aplică nici în cazul în care cheltuielile nu a fost efectuate cu consimțământul ambilor soți pentru achiziții în rate sau pentru credite, cu excepția cazului în care acestea sunt pentru sume mici, necesare vieții de zi cu zi, iar valoarea cumulată a sumelor, în cazul împrumuturilor multiple, nu este vădit excesivă având în vedere stilul de viață al gospodăriei”.

În temeiul regimului legal al comunității, creditorii pot, în principiu, să intențeze o acțiune pentru plata datoriilor pentru care cuplul este răspunzător pentru un bun comun, în temeiul articolului 1413 din Codul civil.

Cu toate acestea, veniturile și salariile unui soț pot fi poprite de creditorii celuilalt soț numai în cazul în care datoria a luat naștere pentru întreținerea locuinței sau educația copiilor, în conformitate cu articolul 220 din Codul civil (articolul 1414 din Codul civil).

De asemenea, un bun comun nu este angajat atunci când unul dintre soți încheie o asigurare sau un împrumut individual. În lipsa acordului expres al soțului, numai bunurile și veniturile proprii ale soțului contractant sunt angajate în astfel de cazuri (articolul 1415 din Codul civil).

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru

Pentru a lichida bunurile matrimoniale, trebuie identificate diferitele grupuri de bunuri (bunuri proprii și bunuri comune, recompense și creanțe între soți, active și pasive). În cazul în care există grupuri care trebuie împărțite, acestea sunt împărțite ulterior pentru a distribui bunurile și activele între soți.

În cadrul regimului comunității de bunuri dobândite după căsătorie, principiul este că respectiva comunitate de bunuri este împărțită în mod egal între soți. Cu toate acestea, este posibil ca părțile să fi ajuns la un acord cu privire la un partaj diferit, inegal, în convenția matrimonială a acestora.

Împărțirea bunurilor comune se poate face pe cale amiabilă sau prin intermediul instanțelor. În cazul unei soluționări pe cale amiabilă, soții încheie un acord de partaj. Acesta va fi sub forma unui act notarial, în cazul în care se referă la un bun imobil care necesită înregistrare cadastrală. Dacă părțile nu ajung la un acord cu privire la lichidarea sau distribuirea bunurilor, partajul va fi organizat în fața instanțelor. Judecătorul se pronunță asupra cererilor de continuare a posesiei în comun sau a alocării preferențiale (articolul 831 din Codul civil).

Dacă partajul se face prin soluționare pe cale amiabilă sau prin intermediul instanțelor, procesul se încheie cu împărțirea în porții, în conformitate cu principiul împărțirii egale pe baza valorii egale. Astfel, fiecărui beneficiar i se atribuie un bun la o valoare egală cu dreptul său de coproprietate. În cazul în care alcătuirea grupului este de așa natură încât este imposibil să se creeze porțiuni de valoare egală, inegalitatea este compensată printr-o plată de compensare. De asemenea, anumite bunuri ar putea fi alocate în mod preferențial cotei unui beneficiar.

Partajul are efect declarativ; cu alte cuvinte, pe baza unei ficțiuni juridice, se consideră că fiecare soț a deținut întotdeauna bunul inclus în cota sa și că nu a deținut nicodată celelalte bunuri din cadrul partajului.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

În cazul partajului pe cale amiabilă al unei proprietăți care necesită înregistrare cadastrală (cu alte cuvinte, un bun imobil), actul de lichidare și de partaj trebuie primit în formă legalizată.

Articolul 710-1 din Codul civil prevede că, „pentru a da naștere unor formalități de înregistrare cadastrală, orice act sau drept trebuie să se întemeieze pe un act notarial primit de un notar care profesează în Franța, o hotărâre judecătorească sau un act autentic emis de o autoritate administrativă”.

Ulterior, soții trebuie să plătească, în primul rând, un comision de 2,5 % calculat pe baza valorii nete a bunurilor divizate și, în doilea rând, onorariile și indemnizațiile notarului.

Ultima actualizare: 10/03/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Italia

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Regimul matrimonial din Italia este regimul legal al comunității de bunuri, astfel cum se prevede la articolul 177 și următoarele din Codul civil.

Regimul legal al comunității de bunuri stabilește faptul că achizițiile efectuate de soți fie în comun, fie separat în timpul căsătoriei, cu excepția achizițiilor de bunuri personale, intră sub incidența regimului comunității de bunuri.

Sunt considerate bunuri personale ale soțului/soției:

- 1) bunurile care aparțineau deja soțului/soției înainte de data căsătoriei;
- 2) bunurile primite ca donație sau moștenire după data căsătoriei;
- 3) bunurile destinate uzului strict personal al unuia dintre soți;
- 4) bunurile de care are nevoie soțul/soția pentru a-și exercita profesia;
- 5) bunurile primite cu titlu de despăgubiri pentru daune, precum și alocațiile percepute în eventualitatea pierderii parțiale sau totale a capacității de muncă;

6) bunurile achiziționate cu prețul transferului sau al schimbului de bunuri personale, cu condiția ca acest lucru să fie menționat în mod explicit la momentul achiziției.

Următoarele active intră, de asemenea, sub incidența regimului comunității de bunuri:

- 1) profiturile obținute de soț/soție, primite și neutilizate în momentul dizolvării comunității de bunuri;
- 2) încasările provenite din activitățile desfășurate de fiecare soț în mod separat, dacă nu sunt cheltuite în momentul dizolvării comunității;
- 3) orice întreprindere administrată în comun de soți și înființată după data căsătoriei.

Administrarea bunurilor comune și reprezentarea în cadrul procedurilor judiciare în ceea ce privește actele referitoare la bunurile comune intră în responsabilitatea ambilor soți în mod separat, în timp ce aceștia sunt responsabili în solidar pentru actele de administrare extraordinară.

Bunurile care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri se împart prin separarea activelor și a pasivelor în părți egale.

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Soții pot încheia un acord diferit, care trebuie să ia forma unui act public autentic pentru a fi valabil.

În cazul în care se optează pentru regimul separației de bunuri, această hotărâre poate fi, de asemenea, declarată în certificatul de căsătorie.

Soții pot conveni să creeze un fond de capital prin alocarea anumitor bunuri mobile sau imobile înscrise în registre publice sau în instrumente de credit pentru a răspunde nevoilor familiei lor (articolul 167 din Codul civil).

Fondul poate fi creat de un singur soț sau de ambii soți prin intermediul unui act public. Fondul poate fi înființat, de asemenea, de către o parte terță prin intermediul unui act public sau al unui testament.

Dreptul de proprietate și administrarea fondului fac obiectul normelor privind regimul legal al comunității de bunuri (articolul 168 din Codul civil).

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Soții nu pot decide, la modul general, ca regimul lor matrimonial să fie reglementat, total sau parțial, de legi care nu li se aplică sau de cutume, ci trebuie să declare în mod specific conținutul acordurilor destinate să reglementeze respectivul regim (articolul 161 din Codul civil).

Orice acord vizând constituirea unei dote este nul (articolul 166-bis din Codul civil).

În cazul în care soții aleg să modifice regimul legal al comunității de bunuri printr-un acord, următoarele elemente nu pot fi incluse în regimul respectiv:

- 1) bunurile destinate uzului strict personal;
- 2) bunurile de care are nevoie soțul/soția pentru a-și exercita profesia;
- 3) bunurile primite cu titlu de despăgubiri pentru daune;
- 4) alocațiile percepute în eventualitatea pierderii parțiale sau totale a capacității de muncă.

În plus, nu pot exista excepții de la normele privind regimul legal al comunității de bunuri în ceea ce privește administrarea bunurilor și egalitatea părților.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Divorțul, separarea sau anularea căsătoriei vor conduce la dizolvarea regimului legal al comunității de bunuri.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

Moartea va duce la dizolvarea regimului legal al comunității de bunuri.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Autoritatea judiciară este competentă în conformitate cu normele generale.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

Obligațiile asumate de unul dintre soți înainte de data căsătoriei nu se aplică bunurilor care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri, întocmai ca obligațiile aferente donațiilor și moștenirilor primite de soți în timpul căsătoriei care nu intră sub incidența regimului comunității de bunuri (articolele 187 și 188 din Codul civil).

Obligațiile asumate de unul dintre soți după data căsătoriei pentru îndeplinirea unor acte care depășesc sfera administrării obișnuite fără consimțământul necesar al celuilalt soț, în cazul în care sumele datorate creditorilor nu pot fi acoperite prin bunurile personale, se aplică bunurilor care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri (articolul 189 din Codul civil).

În cazul în care bunurile comune nu sunt suficiente pentru a acoperi sumele datorate, creditorii pot, în subsidiar, să acționeze asupra bunurilor personale ale fiecărui soț, până la atingerea unui quantum care reprezintă jumătate din creanță (articolul 190 din Codul civil).

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Bunurile care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri se împart prin repartizarea în părți egale a activelor și a pasivelor. Având în vedere nevoile persoanelor aflate în întreținere, precum și încredințarea acestora, instanța care efectuează acest partaj poate acorda unui soț un drept de uzufruct asupra unei părți din bunurile aparținând celuilalt soț (articolul 194 din Codul civil).

Pe parcursul operațiunilor de partaj, soții au dreptul de a preleva bunurile mobile care le aparțineau înainte de data comunității sau pe care le-au obținut printr-o moștenire sau o donație în perioada în care respectivele bunuri făceau parte din comunitate.

În cazul în care nu pot fi găsite bunurile mobile urmând a fi prelevate, soții pot solicita o sumă echivalentă cu valoarea bunurilor respective, prezentând dovada valorii acestora, inclusiv prin notorietate, cu excepția cazului în care lipsa respectivelor bunuri se datorează consumului acestora ca urmare a utilizării sau a perimării ori din orice alt motiv care nu poate fi atribuit celuilalt soț (articolul 196 din Codul civil).

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Toate contractele prin care se transferă proprietatea asupra unui bun imobil și, mai general, toate actele de constituire, transfer sau modificare a drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile trebuie să facă obiectul unei transcrieri în Cartea funciară relevantă. Achizițiile de bunuri imobile care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri nu sunt exceptate de la această regulă.

Orice persoană care solicită transcrierea trebuie să furnizeze o copie a titlului și să notifice Oficiul de Cadastru, în dublu exemplar, cu privire la regimul patrimonial al părților – dacă sunt căsătorite – în conformitate cu declarația făcută în actul sau în certificatul ofițerului de stare civilă care a înscris regimul patrimonial pe marginea certificatului de căsătorie.

Și celelalte convenții matrimoniale, prin intermediul cărora, de exemplu, anumite bunuri imobile specifice aparținând numai unuia dintre soți fac obiectul unui regim al comunității de bunuri sau prin care se înființează un fond de capital pentru bunuri imobile, fac, de asemenea, obiectul înscrierii în cartea funciară.

Ultima actualizare: 21/12/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Malta

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

În conformitate cu legislația din Malta, părțile care doresc să încheie o căsătorie au libertatea de a alege regimul matrimonial. Totuși, principalul regim matrimonial din Malta este comunitatea de bunuri. Acest regim se aplică, în temeiul legii, oricărei căsătorii, cu excepția cazului în care părțile care sunt deja căsătorite sau urmează să se căsătorească decid, prin intermediul unui înscris autentic, că regimul lor matrimonial va fi guvernat de un alt regim, care nu poată să contravină spiritului legislației malteze. Alte tipuri de regimuri matrimoniale existente în Malta, pe lângă regimul comunității de bunuri, sunt separația de bunuri și comunitatea de surplus sub separație de bunuri.

Comunitatea de bunuri ca regim matrimonial legal în Malta prevede că orice bun dobândit de către părți după căsătorie va face parte din această comunitate de bunuri și, prin urmare, aparține ambelor părți în cote egale. Legislația din Malta prevede în mod specific ceea ce face parte din comunitatea de bunuri și exclude donațiile, moștenirile și paraferna fiecărei părți.

Separația de bunuri, ca regim pentru care părțile pot opta în locul comunității de bunuri, prevede că fiecare dintre părți are dreptul de a avea control absolut asupra bunurilor dobândite înaintea căsătoriei sau după căsătorie și poate administra aceste bunuri, iar consimțământul celeilalte părți nu este necesar.

Comunitatea de surplus sub separație de bunuri, ca alt regim pentru care părțile pot opta în locul comunității de bunuri, prevede că fiecare dintre soți are dreptul de a dobândi, de a păstra și de a administra bunurile dobândite în numele său ca și cum ar fi proprietatea sa exclusivă. Totuși, prin acest regim, soților nu li se interzice să obțină bunuri comune, care ulterior ar fi administrate în comun.

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

În ceea ce privește **regimul comunității de bunuri**, regula generală este că ambii soți au obligația de a-și organiza și de a-și administra patrimoniul în comun. Totuși, în ceea ce privește acest regim special, legislația din Malta face distincție între administrarea ordinară, adică actele care pot fi efectuate de către unul dintre soți singur, și administrarea extraordinară, adică actele care trebuie să fie efectuate de către ambii soți în comun. În legislația din Malta sunt enumerate doar actele de administrare extraordinară, iar ceea ce nu este prevăzut în lege în mod expres trebuie să se considere a fi act de administrare ordinară. Prin urmare, o cerință formală care ar trebui să fie respectată întotdeauna pentru funcționarea regimului de comunitate de bunuri este aceea privind consimțământul ambilor soți. În cazul în care nu a fost acordat consimțământul părților cu privire la transferul sau la instituirea unui drept real sau personal asupra unor bunuri imobile sau mobile, actul poate fi anulat la cererea părții care nu și-a dat consimțământul.

În ceea ce privește **regimul separației de bunuri**, regula generală este că fiecare dintre soți are dreptul de a-și organiza și de a-și administra bunurile fără consimțământul celuilalt soț.

În ceea ce privește **comunitatea de surplus sub separație de bunuri**, regula generală este că, atunci când unul dintre soți alege să achiziționeze un bun în mod individual, acesta nu ar trebui să obțină în prealabil consimțământul celuilalt soț, iar soțul achizitor ar avea dreptul de a-și organiza și de a-și administra respectiva achiziție în mod individual. Pe de altă parte, atunci când ambii soți achiziționează un bun împreună, ambii soți își vor da consimțământul și, prin urmare, ambii soți vor avea dreptul de a organiza și de a administra respectiva achiziție împreună.

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Atunci când se optează pentru **regimul comunității de bunuri**, soții au obligația de a face totul împreună. Prin urmare, aceștia nu au nicio libertate cu privire la modul de organizare și de administrare, cu excepția actelor de administrare ordinară pentru care nu este necesar consimțământul lor comun.

Pe de altă parte, atunci când se optează pentru **regimul separației de bunuri**, fiecare dintre soți este liber să facă ceea ce consideră de cuviință cu bunurile sale, fără nicio intervenție din partea celuilalt soț.

În ceea ce privește **regimul comunității de surplus sub separație de bunuri**, în cazul în care unul dintre soți achiziționează un bun fără consimțământul celuilalt soț, acesta va avea libertatea de a organiza regimul fără restricții. Totuși, în cazul în care se efectuează o achiziție pe numele ambilor soți, aceștia nu pot face ceea ce doresc în mod individual, ci trebuie să acționeze în comun.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Pe durata valabilității **regimului comunității de bunuri**, legislația prevede în mod clar că acest regim se aplică de la data încheierii căsătoriei și încetează imediat ce căsătoria a fost desfăcută, adică prin divorț. În plus, legislația prevede, de asemenea, că, în cazul separării personale, poate fi solicitată împărțirea legală a bunurilor.

În cazurile referitoare la **regimul comunității de surplus sub separație de bunuri**, legislația prevede că acesta ar înceta, printre altele, prin desfacerea căsătoriei sau separare legală.

Totuși, în cazul în care căsătoria este guvernată de **regimul separației de bunuri**, după încetarea căsătoriei, prin separare legală sau anulare, fiecare dintre soți își organizează și își administrează în continuare bunurile dobândite pe numele său.

Prin urmare, efectele divorțului, ale separării sau ale anulării cu privire la patrimoniul matrimonial sunt acelea că orice bun achiziționat este împărțit între soți prin soluționare amiabilă sau printr-o hotărâre a instanței competente.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

În urma decesului unuia dintre soți, regimul matrimonial încetează și începe să se aplice dreptul succesoral maltez, astfel că bunurile soțului decedat sunt împărțite între moștenitori. Principalul factor de care trebuie să se țină seama este dacă persoana decedată a lăsat sau nu un testament.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Autoritatea competentă pentru a decide cu privire la chestiuni legate de regimurile matrimoniale este Curtea Civilă (secția de dreptul familiei) - Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja).

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

După ce regimul matrimonial începe să se aplice între soți, acesta dă naștere, eventual, și unui raport juridic între soți și terți. Terții au dreptul de a-și exercita drepturile legale împotriva soților în comun sau în mod separat, după caz, în funcție de persoana cu care au încheiat un contract sau au contractat o datorie.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Procedura pentru împărțirea bunurilor are loc, în mod normal, în etapa în care soții au inițiat procedura de separare sau de divorț. Pentru aceste tipuri de proceduri este necesar ca soții să înceapă un proces de mediere, înainte de a se adresa instanței competente.

În cazul în care medierea are succes, soții se pot separa amiabil, iar în acest caz ei convin cu privire la drepturile lor reciproce, la drepturile lor asupra copiilor lor și la împărțirea patrimoniului matrimonial printr-un înscris autentic, care este apoi verificat de instanța competentă pentru a se asigura păstrarea unui echilibru între drepturile celor doi soți. După ce este aprobat de către instanța competentă, acest contract este legalizat și înregistrat pentru a produce efecte în orice scop legal, inclusiv cu privire la terți.

În cazul în care procedura de mediere nu are succes și părțile nu ajung la o soluționare amiabilă, acestea trebuie să intenteze o acțiune în justiție în fața instanței competente, prin care să solicite dizolvarea regimului matrimonial pentru ca respectivul patrimoniu să fie împărțit între ele. După ce hotărârea instanței competente rămâne definitivă, aceasta este înregistrată pentru a produce efecte în orice scop legal, inclusiv cu privire la terțe părți.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Pentru a putea înregistra un bun imobil în Malta, notarul public care a elaborat contractul original pentru bunul imobil în cauză trebuie să prezinte un act de legalizare la registrul public pentru ca respectivul contract să fie legalizat. Imediat ce există un act de legalizare, bunul imobil este înregistrat și contractul este obligatoriu pentru părțile la contract și opozabil terților

Ultima actualizare: 09/11/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Austria

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Conform legislației din Austria, regimul matrimonial implicit este cel al separației de bunuri (*Gütertrennung*). Fiecare dintre soți păstrează bunurile pe care le-a adus în căsătorie și devine unic proprietar al bunurilor pe care le-a achiziționat (articolele 1233 și 1237 din Codul civil austriac, *Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch*). De asemenea, fiecare dintre soți este unicul creditor pentru debitorii săi și unicul debitor pentru creditorii săi.

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Soții pot opta pentru un regim matrimonial diferit de cel implicit, prin intermediul unei convenții matrimoniale (*Ehepakt*). Pentru a fi valabile, convențiile matrimoniale trebuie să fie întocmite printr-un act notarial (articolul 1 din Legea privind actele notariale, *Notariatsaktsgesetz*).

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

În principiu, soții sunt liberi să adopte un regim matrimonial la alegere. Totuși, o convenție matrimonială nu poate, de exemplu, să prevadă o renunțare reciprocă completă la întreținere într-o căsătorie în vigoare.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Separația de bunuri „completă” legală se aplică doar până la declararea nulității sau a anulării căsătoriei ori a divorțului, deoarece în acel moment trebuie să aibă loc un partaj în cadrul căruia statutul de proprietate nu este criteriul decisiv. Desfacerea căsătoriei este guvernată de principiul împărțirii patrimoniului soților. Patrimoniul soților (obiectele care au fost utilizate de către ambii soți, de exemplu, domiciliul conjugal, un autoturism sau bunurile din gospodărie) este împărțit, iar economiile soților sunt împărțite, de asemenea. Acestea din urmă includ active de orice tip pe care soții le-au dobândit în timpul căsătoriei și care, în funcție de natura lor, sunt destinate valorificării.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

În cazul în care unul dintre soți care sunt supuși regimului comunității de bunuri (*Gütergemeinschaft*) (rar în practică) decedează, bunurile comune sunt împărțite. Activele nete rămase după deducerea tuturor datoriilor sunt alocate, în funcție de procentul convenit, soțului supraviețuitor și masei succesoriale a persoanei decedate. În cazul standard al regimului separației de bunuri (*Gütertrennung*), cota legală primită de soțul supraviețuitor este determinată de numărul de rude ale persoanei decedate care sunt, de asemenea, moștenitoare. Soțul supraviețuitor are dreptul la o treime din masa succesorală în cazul în care în urma partenerului decedat rămân copii supraviețuitori sau descendenți ai acestora; la două treimi din masa succesorală, în cazul în care în urma partenerului decedat rămân părinți supraviețuitori; în caz contrar, la întreaga masă succesorală. Soțul se numără printre moștenitorii obligatorii care au dreptul la o rezervă succesorală (*pfllichtteilsberechtigte Personen*). Rezerva succesorală a soțului este jumătate din ceea ce ar primi în cadrul unei moșteniri legale.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

În urma divorțului, a anulării căsătoriei sau a declarării nulității căsătoriei, conform articolului 81 și următoarele din Legea privind căsătoria (*Ehegesetz*), bunurile sunt gestionate fie conform unui acord reciproc, fie în conformitate cu o hotărâre judecătorească.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

În principiu, unul dintre soți nu poate nici să confere drepturi speciale și nici să impună obligații terților fără cooperarea celuilalt soț. Soțul care gestionează gospodăria comună și care nu are venituri poate să îl reprezinte pe celălalt soț în acte juridice din viața de zi cu zi care sunt efectuate pentru gospodăria comună și nu depășesc un anumit nivel corespunzător nivelului de trai al soților numai în temeiul „unui mandatului implicit” (*Schlüsselgewalt*). Acest lucru nu este valabil dacă celălalt soț a declarat unui terț că nu dorește să fie reprezentat de soțul/soția sa. În cazul în care terțul nu poate să stabilească pe baza circumstanțelor faptul că soțul în cauză acționează în calitate de reprezentant, atunci ambii soți sunt răspunzători în solidar.

Regimul comunității de bunuri – atunci când acesta este convenit în mod specific în locul regimului separației de bunuri – creează doar un angajament în relația dintre soți potrivit căruia unul dintre soți nu poate să dispună de partea sa din bunurile comune fără consimțământul celuilalt soț. Există un efect real în ceea ce privește proprietatea numai dacă se înregistrează în cartea funciară o interdicție de vânzare și de grevare conform articolului 364c din Codul civil sau o restricție conform articolului 1236 din Codul civil, care prevede că, pe durata de aplicare a regimului comunității de bunuri, niciuna dintre părți nu poate dispune în mod unilateral de jumătatea sau de partea sa.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Împărțirea bunurilor în caz de divorț, anulare sau declarare a nulității căsătoriei conform articolului 81 și următoarele din Legea privind căsătoria este independentă de culpa soților, deși se poate ține seama de culpă din considerente de corectitudine. Bunurile sunt împărțite fie pe baza acordului reciproc al părților, fie pe baza unei hotărâri judecătorești solicitate de către una dintre părți. În caz contrar, regimul separației de bunuri se aplică în continuare, adică fiecare dintre soți își păstrează bunurile proprii. Cererea trebuie să fie depusă în termen de un an de la intrarea în vigoare a deciziei de divorț. Se împart atât bunurile soților, cât și economiile acestora. Conform articolului 82 din Legea privind căsătoria, următoarele elemente sunt excluse din împărțirea bunurilor: obiectele pe care unul dintre soți le-a adus în căsătorie sau le-a moștenit, obiectele donate de terți, obiectele utilizate doar de către unul dintre soți în scop personal sau profesional, precum și obiectele care aparțin unei societăți comerciale sau acțiunile deținute în cadrul unei societăți, cu excepția cazului în care acestea sunt doar investiții.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Pentru înscrierea dreptului de proprietate în cartea funciară trebuie să fie depusă o cerere la instanța districtuală în a cărei rază teritorială este situat bunul imobil care urmează să fie înregistrat.

Cererea trebuie să fie depusă în scris și semnată de solicitant. În principiu, semnătura nu trebuie să fie certificată, cu excepția cazului în care cererea include o declarație de înregistrare (*Aufsandungserklärung*).

Cererea trebuie să fie însoțită de un document public sau privat care conține temeiurile juridice pentru achiziția bunului (de exemplu, un contract de cumpărare) și care poartă semnăturile certificate ale părților. Pe lângă datele exacte ale bunului imobil, documentele private trebuie să includă declarația de înregistrare.

Declarația de înregistrare este o declarație explicită de consimțământ la înregistrare (înscrierea în cartea funciară) dată de persoana al căruui drept este restricționat, grevat, anulat sau transferat altei persoane (vânzătorul, în cazul unui contract de cumpărare). Declarația de înregistrare trebuie să fie certificată de o instanță judecătorească sau de un notar și să fie semnată de părțile contractante. De asemenea, declarația de înregistrare poate fi prezentată ca parte a cererii pentru înscrierea dreptului de proprietate în cartea funciară. În acest caz, semnăturile de pe cerere trebuie să fie certificate de o instanță judecătorească sau de un notar.

Cererea trebuie să fie însoțită de un certificat de conformare fiscală în conformitate cu articolul 160 din Codul fiscal federal (*Bundesabgabeordnung*). Certificatul constituie confirmarea de către autoritatea fiscală a faptului că nu există obstacole în calea înscrierii în cartea funciară în ceea ce privește impozitele datorate.

În cazul în care cererea este elaborată de către un avocat sau un notar, aceasta trebuie să fie depusă prin mijloace electronice. În acest caz, documentele de însoțire trebuie să fie puse într-o arhivă de documente electronice. Apoi, certificatul de atestare fiscală emis de autoritatea fiscală poate fi înlocuit cu o declarație de autoimpunere elaborată de avocat sau de notar.

Ultima actualizare: 05/06/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Portugalia

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Da. În principiu, soții au libertatea de a întocmi o convenție prenupțială (*convenção antenupcial*) pentru a-și alege regimul matrimonial, astfel cum se prevede la articolul 1698 din Codul civil portughez (*Código Civil*).

Totuși, dacă soții nu aleg niciun regim sau în anumite cazuri în care convenția prenupțială este nulă, regimul matrimonial legal este cel al comunității de bunuri dobândite (*regime da comunhão de adquiridos*), în conformitate cu articolele 1717 și 1721 din Codul civil.

În acest caz, trebuie aplicate articolele 1721-1731 din Codul civil pentru a stabili ce bunuri sunt deținute în comun și care sunt bunuri proprii.

În mod excepțional, există cazuri, prevăzute la articolul 1720 din Codul civil, în care regimul obligatoriu este cel al separației de bunuri (*regime de separação de bens*).

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Soții își pot organiza regimul matrimonial prin încheierea unei convenții prenupțiale, prin intermediul căreia pot alege unul dintre cele trei regimuri matrimoniale prevăzute în Codul civil, sau prin convenirea unui aranjament diferit în limitele legislației aplicabile (articolul 1698 din Codul civil).

Cele trei regimuri matrimoniale prevăzute în Codul civil sunt:

regimul comunității de bunuri dobândite (*regime da comunhão de adquiridos* – articolele 1721-1731 din Codul civil);

regimul comunității de bunuri (*regime da comunhão geral de bens* – articolele 1732-1734 din Codul civil);

regimul separației de bunuri (*regime da separação de bens* – articolele 1735-1735 din Codul civil).

Conform celor indicate mai sus, soții pot conveni un aranjament diferit în limitele legislației aplicabile. Aceasta este situația în care regimul matrimonial este cel al comunității de bunuri dobândite, dar soții cad de acord, printr-o convenție prenupțială, că un anumit bun imobil dobândit de unul dintre ei înainte de căsătorie (de exemplu, o locuință familială) va deveni proprietate comună după căsătorie, deoarece doresc ca amândoi să răspundă de ipoteca respectivă.

În ceea ce privește cerințele formale, convenția prenupțială trebuie să ia forma unui document autentic întocmit în fața unui notar (act autentic) sau a unei declarații date în fața unui funcționar de stare civilă [articolul 1710 din Codul civil și articolele 189-191 din Codul de stare civilă] (*Código do Registo Civil*).

De regulă, convenția prenupțială trebuie încheiată înainte de căsătorie. În conformitate cu articolul 1714 din Codul civil, convenția prenupțială și regimul matrimonial nu pot fi modificate după căsătorie, cu excepția cazului în care articolul 1715 din Codul civil conține dispoziții contrare.

Dispozițiile legale aplicabile convențiilor prenupțiale sunt prevăzute în cartea IV titlul II capitolul IX secțiunea III din Codul civil (articolele 1698-1716).

Dispozițiile legale aplicabile darurilor de nuntă și darurilor între soți sunt prevăzute în cartea IV titlul II capitolul X secțiunile I și II din Codul civil (articolele 1753-1766).

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Există două cazuri, prevăzute la articolul 1720 din Codul civil, în care regimul obligatoriu este cel al separației de bunuri (*regime de separação de bens*): atunci când căsătoria este încheiată fără a trece prin procesul preliminar și atunci când soții au împlinit vârsta de 60 de ani.

În afară de aceste cazuri, soții au libertatea de a alege în limitele legislației aplicabile.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Astfel cum se prevede la articolul 1688 din Codul civil, relația matrimonială se încheie prin divorț sau anularea căsătoriei, fără a aduce atingere dispozițiilor privind întreținerea. Separarea legală a soților și a bunurilor acestora nu dizolvă căsătoria, dar efectele legale în cazul separării sunt foarte asemănătoare celor ale divorțului, conform explicațiilor de mai jos.

În ceea ce privește partajul bunurilor și achitarea datoriilor, articolul 1689 din Codul civil prevede că, odată încheiat regimul matrimonial, soții sau moștenitorii acestora au dreptul să își primească fiecare bunurile personale și cota lor din eventualele bunuri deținute în comun. Soțul care are o datorie privind proprietatea comună trebuie să achite datoria respectivă.

În ceea ce privește datoriile, se va acorda prioritate plății datoriilor comune apelând la bunurile deținute în comun și abia după achitarea acestor datorii se vor plăti datoriile rămase. Dacă unul dintre soți are o datorie față de celălalt soț, acesta trebuie să plătească respectiva datorie folosind cota sa din bunurile sale deținute în comun. În cazul în care nu există bunuri deținute în comun, soțul trebuie să plătească datoria folosind bunurile sale personale.

Efectele juridice ale divorțului

Efectele divorțului sunt prevăzute la articolele 1788-1793-A din Codul civil portughez.

Ca regulă generală, divorțul dizolvă căsătoria și are aceleași consecințe ca încetarea căsătoriei prin deces.

În ceea ce privește succesiunea, în conformitate cu articolul 2133 din Codul civil, în urma hotărârii de divorț, fostul soț pierde calitatea de moștenitor legal chiar și atunci când hotărârea de divorț este pronunțată după moartea celui alt soț.

În conformitate cu legislația portugheză, de regulă, patrimoniul matrimonial nu se împarte în cadrul procedurii de divorț, ci doar ulterior. Cu toate acestea, în cazul divorțului prin acordul soților la Oficiul de stare civilă, soții pot conveni imediat cu privire la modul împărțirii patrimoniului matrimonial (articolul 272-A din Codul de stare civilă).

În ceea ce privește efectele divorțului, regula generală este aceea că:

divorțul produce efecte de la data când hotărârea de divorț devine definitivă.

Efectele patrimoniale ale divorțului sunt următoarele:

Divorțul are efecte patrimoniale retroactive între soți de la data introducerii procedurii de divorț.

Totuși, la solicitarea oricăruia dintre soți, efectele patrimoniale ale divorțului pot fi stabilite retroactiv de la data la care soții au încetat să mai locuiască împreună, dacă această dată a fost verificată în cadrul procedurii.

La partajul bunurilor în urma divorțului, niciunul dintre soți nu poate primi mai mult decât ar fi primit în cazul în care căsătoria ar fi fost încheiată sub regimul comunității de bunuri dobândite.

Fiecare soț pierde toate beneficiile primite sau care urmau să fie primite ca urmare a căsătoriei (de exemplu, darurile între soți; darurile făcute de un terț cuplului în vederea căsătoriei lor). În acest caz, persoana care oferă darul poate decide că beneficiul le va reveni copiilor cuplului.

Soțul lezât are dreptul să solicite instanțelor de drept comun despăgubiri pentru prejudiciul provocat de celălalt soț, în condițiile generale ale răspunderii civile. În cazul în care motivele divorțului au legătură cu o problemă psihică a unuia dintre soți, soțul care depune cererea de divorț trebuie să ofere despăgubiri celuilalt soț pentru prejudiciul personal provocat prin desfacerea căsătoriei. Această cerere trebuie făcută în cadrul procedurii de divorț.

Oricare dintre soți poate cere instanței să îi permită închirierea locuinței familiale, indiferent dacă este deținută în comun sau deținută de celălalt soț.

Animalele de companie sunt încredințate unuia sau ambilor soți, ținând seama de interesele fiecărui soț și de interesele copiilor lor, precum și de bunăstarea animalelor.

Efectele patrimoniale ale divorțului asupra relațiilor dintre soți și terți

Soții pot invoca opozabilitatea față de terți a efectelor patrimoniale ale divorțului abia după data înregistrării hotărârii în Registrul de stare civilă.

În ceea ce privește obligățiile de întreținere între foști soți, potrivit articolelor 2016 și 2019 din Codul civil:

ca regulă generală, după divorț, fiecare fost soț are obligația de a se întreține singur;

fiecare fost soț are dreptul la întreținere, indiferent dacă divorțul a avut loc sau nu prin acordul soților, dar dreptul la întreținere poate fi refuzat din motive de echitate;

dreptul la întreținere încetează dacă beneficiarul se recăsătorește, încheie un parteneriat *de facto* sau are un comportament moral necorespunzător.

Efectele separării legale

În ceea ce privește separarea legală, articolul 1794 din Codul civil portughez se referă la dispozițiile privind divorțul, astfel cum sunt prezentate mai sus, cu o singură excepție: separarea legală nu înseamnă desfacerea căsătoriei.

În afară de această excepție, astfel cum se prevede la articolele 1795-A, 2016 și 2133 din Codul civil portughez, efectele separării legale asupra bunurilor matrimoniale, obligațiilor de întreținere și succesiunii sunt identice efectelor divorțului.

Efectele juridice ale anulării

Există o diferență între anulare și căsătoria inexistentă (*casamento inexistente*).

În cazul căsătoriei inexistente, astfel cum se prevede la articolele 1628-1630 din Codul civil (de exemplu, în cazul în care nu există nicio declarație a unuia sau a ambilor soți), căsătoria inexistentă nu produce efecte.

În cazul anulării unei căsătorii civile, astfel cum se prevede la articolul 1631 din Codul civil (de exemplu, în cazul impedimentelor legale sau al unei declarații incorecte), efectele stabilite de articolul 1647 din Codul civil sunt următoarele:

Dacă ambii soți au fost de bună credință, căsătoria produce efecte între ei și față de terți până când hotărârea de anulare devine definitivă.

Dacă un singur soț a acționat cu bună-credință, atunci numai respectivul soț poate beneficia de efectele căsătoriei. În plus, soțul care este de bună-credință poate opune terților efectele căsătoriei, cu condiția ca acestea să reflecte relația dintre soți.

Aceste reguli se aplică anulării căsătoriilor catolice încheiate de autoritățile ecleziastice până la înregistrarea hotărârii în Registrul de stare civilă, cu condiția ca și căsătoria catolică să fi fost înregistrată.

Articolele 1649 și 1650 din Codul civil prevăd sancțiuni patrimoniale speciale în cazul unei căsătorii între minori sau al unei căsătorii care încalcă impedimentele legale, cum ar fi următoarele:

Un minor care se căsătorește fără autorizația necesară este considerat minor până la vârsta majoratului în ceea ce privește administrarea bunurilor pe care acesta le deținea la momentul căsătoriei și pe care le dobândește după căsătorie prin dar. Totuși, suma necesară întreținerii sale se scade din veniturile rezultate din aceste bunuri.

Părinții sau reprezentantul legal al minorului, și nu celălalt soț, vor administra aceste bunuri până când minorul va împlini vârsta majoratului.

Aceste bunuri nu pot fi utilizate, nici în timpul căsătoriei, nici după desfacerea ei, pentru plata datoriilor niciunui dintre soți contractate înainte ca minorul să împlinească vârsta majoratului.

În cazul în care sunt încălcate impedimentele prevăzute la articolul 1604 literele (c) și (d) din Codul civil (de exemplu, există un impediment care rezultă dintr-o relație de sânge), soțul care se face vinovat de încălcare nu poate primi niciun beneficiu în dar sau prin testament de la celălalt soț.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

Regimul matrimonial ia sfârșit odată cu decesul, astfel cum prevede articolul 1788 din Codul civil.

Bunurile deținute în comun trebuie împărțite. Bunurile defunctului includ bunurile sale personale și, după caz, cota sa din bunurile soților deținute în comun, în conformitate cu articolul 2024 din Codul civil.

Ca regulă generală, soțul supraviețuitor este moștenitorul legal și beneficiază de o rezervă succesorală, indiferent dacă există sau nu un testament (articolele 2131 și 2133 sau 2158 și 2159 din Codul civil, după caz).

În plus, în condițiile articolului 2103-A din Codul civil portughez, la partajul succesoral, soțul supraviețuitor are dreptul să i se acorde folosința locuinței familiale, a bunurilor aferente și a mobilierului acesteia. În cazul în care aceasta depășește cota sa atât în ceea ce privește succesiunea, cât și bunurile deținute în comun, soțul supraviețuitor trebuie să-i despăgubească pe ceilalți moștenitori.

Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 1698 și cu articolul 1700 alineatul (3) din Codul civil, în cazul în care regimul matrimonial este cel al separației de bunuri, soții pot renunța la statutul lor de moștenitor prin convenția prenupțială.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Instanțele judecătorești, oficiile de stare civilă și notarii au competența de a decide în materie matrimonială, după caz, atunci când survine oricare dintre situațiile indicate mai jos.

În dreptul portughez, principiul imuabilității se aplică, în principiu, convențiilor prenupțiale și regimului matrimonial, consacrate la articolul 1714 din Codul civil.

În consecință, în cazul în care viitorii soți doresc să ajungă la un acord cu privire la regimul patrimonial și să se abată de la regimul legal, aceștia trebuie să încheie o convenție prenupțială (articolul 1710 din Codul civil), care trebuie semnată înainte de căsătorie. În timpul căsătoriei, soților nu li se permite să modifice sau să pună capăt regimului matrimonial. Situațiile prevăzute la articolul 1715 din Codul civil (de exemplu, în cazul separării juridice a bunurilor sau al separării juridice a persoanelor și a bunurilor) constituie excepții de la principiul imuabilității.

Dispozițiile privind regimul patrimonial trebuie să fie prevăzute în convenția prenupțială (articolul 1698 din Codul civil). Există cerințe privind forma și publicitatea unei convenții prenupțiale. În ceea ce privește cerințele de formă, astfel cum se prevede la articolul 1710 din Codul civil, pentru a fi valabile, convențiile prenupțiale trebuie să fie încheiate prin intermediul unei declarații făcute la oficiul de stare civilă sau sub forma unui act autentic semnat în fața unui notar. În ceea ce privește cerințele de publicitate, pentru a produce efecte față de terți, convențiile prenupțiale trebuie înregistrate în conformitate cu articolul 1711 alineatul (1) din Codul civil. În acest scop, moștenitorii soților și alte părți la convenția prenupțială nu sunt considerați terți. Înregistrarea convenției nu elimină obligația de a înregistra în cartea funciară (*registo predial*) operațiunile aferente bunurilor imobiliare. Există, de asemenea, un termen care trebuie respectat: convenția prenupțială trebuie semnată înainte de căsătorie, dar nu trebuie să treacă mai mult de un an între data semnării și încheierea căsătoriei, în caz contrar convenția expirând, astfel cum se prevede la articolul 1716 din Codul civil.

Informațiile furnizate mai sus pot fi consultate în ghidul [Os Regulamentos Europeus: impacto na actividade registal e notarial](#) („The European Regulations: Impact on the Activity of Registry Offices and Notaries”), disponibil în limbile portugheză și engleză.

În caz de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei, autoritățile competente să se ocupe de partajul bunurilor și de aplicarea regimului patrimonial respectiv variază în funcție de eventuala existență a unui acord între soți asupra modului de împărțire a bunurilor matrimoniale.

În cazul în care soții sunt de acord cu privire la modul de împărțire a bunurilor matrimoniale, în caz de divorț sau de separare de drept, oficiile de stare civilă au competența de a soluționa astfel de chestiuni. În acest caz, pot apărea două situații: în cazul divorțului sau al separării legale prin acordul soților, oficiile de stare civilă sunt competente în ceea ce privește divorțul sau separarea legală și, în cadrul acestei proceduri, pot aproba acordul de partaj, pot gestiona plata obligațiilor fiscale și pot efectua modificări ale cărții funciare ca urmare a partajului; în cazul divorțului contestat sau al separării legale contestate, pentru care sunt competente instanțele pentru familie și minori (*Tribunais de Família e Menores*), dacă părțile sunt de acord cu partajul după divorț sau separare, atunci oficiile de stare civilă sunt competente să se ocupe de partaj, de obligațiile fiscale și de modificările aduse cărții funciare ca urmare a partajului. Acest cadru juridic este prevăzut la articolele 272-A și 272-B din Codul de stare civilă. Informații practice despre acest serviciu și costurile sale sunt disponibile [aici](#).

Dacă, după divorț sau separarea legală, părțile ajung la un acord cu privire la partaj, acestea pot semna un act autentic în fața unui notar. În acest caz, notarul răspunde de înregistrarea bunurilor imobile în termen de două luni, iar părțile trebuie să își îndeplinească obligațiile fiscale în același termen [articolele 8-B și 8-C din Codul privind cartea funciară (*Código do Registo Predial*)].

În cazul în care soții nu pot ajunge la un acord privind partajul, în caz de divorț, de separare de drept, de nulitate sau anulare a căsătoriei, trebuie inițiată o procedură de inventariere (*processo de inventário*) la cererea oricăreia dintre părți. Instanțele au competență exclusivă în ceea ce privește procedura de inventariere în situațiile prevăzute la articolul 1083 alineatul (1) din Codul de procedură civilă (*Código de Processo Civil*) (de exemplu, atunci când inventarul depinde de alte proceduri judiciare). În alte situații, în conformitate cu articolul 1083 alineatul (2) din Codul de procedură civilă, procedura de inventariere poate fi solicitată la inițiativa părții interesate care inițiază procedura sau prin intermediul unui acord reciproc între toate părțile interesate, în instanță sau la un notar înscris pe lista prevăzută la articolul 1 din [Regimul inventarului notarial](#) (*Regime do Inventário Notarial*), publicat în anexa la Legea nr. 117/19 din 13 septembrie 2019. Notarii tratează cazul prin intermediul sistemului de gestionare a cazurilor.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

Articolele 1682 și 1683 din Codul civil prevăd că, în unele cazuri, soțul trebuie să obțină acordul celuilalt soț pentru a încheia anumite contracte cu un terț. Acest lucru depinde de regimul matrimonial (de exemplu, regimul separației de bunuri sau cel al comunității de bunuri), de competențele de administrare care decurg din respectivul regim (de exemplu, administrarea în comun a anumitor bunuri), de natura proprietății (de exemplu, locuință familială, proprietate comună) sau natura contractului (de exemplu, un contract de vânzare-cumpărare, acceptarea darurilor).

Astfel cum se prevede la articolul 1687 din Codul civil, lipsa acordului celuilalt soț are următoarele consecințe asupra terților:

În cazul în care unul dintre soți încheie un contract care încalcă articolul 1682 alineatele (1) și (3) (de exemplu, transferul dreptului de proprietate asupra anumitor bunuri mobile), articolul 1682-A (de exemplu, transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile în regim de comunitate de bunuri, transferul dreptului de proprietate asupra locuinței familiale supuse oricărui regim matrimonial), articolul 1682-B (de exemplu, anularea contractului de închiriere a locuinței familiale) sau articolul 1683 alineatul (2) (renunțarea la o succesiune sau la un legat) din Codul civil portughez, celălalt soț sau moștenitorul acestuia poate solicita anularea contractului respectiv.

Dacă un soț transferă dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile neînregistrate sau încheie un contract prin care se instituie o sarcină asupra respectivelor bunuri, fără acordul celuilalt soț, atunci când este necesar, anularea menționată mai sus nu poate fi opozabilă unui terț de bună-credință.

Dacă unul dintre soți transferă în mod ilegal dreptul de proprietate asupra unui bun imobil aparținând exclusiv celuilalt soț sau încheie un contract prin care se instituie o sarcină asupra acelui bun imobil, contractul va fi nul de drept, iar prețul trebuie restituit, în special astfel cum se prevede la articolele 892-904 din Codul civil, care stabilesc consecințele acțiunii ilicite a vânzătorului.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru

În cazul în care se ajunge la un acord cu privire la partaj, acesta poate fi aprobat de oficiile de stare civilă sau poate fi înscris într-un act autentic semnat în fața unui notar, în funcție de situațiile menționate mai sus ca răspuns la întrebarea 6.

În cazul în care nu se ajunge la un acord cu privire la partaj, se inițiază o procedură de inventariere la instanță sau cu un notar, astfel cum s-a descris deja în răspunsul la întrebarea 6.

Procedura de inventariere judiciară este reglementată de dispozițiile din cartea V titlul XVI (articolele 1082-1130) din Codul de procedură civilă, dispoziții care se aplică, cu modificările necesare, inventarului notarial (articolul 2 din Regimul inventarului notarial, publicat în anexa la Legea nr. 117/19 din 13 septembrie 2019.).

Procedura de inventariere implică următoarele etape: etapa inițială; opoziția și determinarea pasivului; audierea prealabilă a părților interesate; pronunțarea cu privire la temeinicie și audierea părților interesate (*conferência de interessados*); propunerea de partaj și hotărârea de omologare a partajului; etapele finale.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Solicitantul înregistrării bunurilor imobile trebuie să depună o cerere de înregistrare la Oficiul de Carte Funciară, atașând documente care să ateste faptele înscrise în cartea funciară. Documentele necesare sunt: actul notarial; titlul de proprietate (*caderneta predial*); dovada plății taxei de timbru și a impozitului municipal pe proprietate; documentul de anulare a ipotecii, dacă este cazul. Dacă aceste documente sunt deja înregistrate la Oficiul de Carte Funciară, trebuie indicate doar referințele lor.

În plus, dacă cererea este depusă de un reprezentant al solicitantului, împuternicirea acestuia trebuie inclusă în cerere. Însă, astfel cum se prevede la articolul 39 din Codul privind cartea funciară, nu este nevoie ca juriștii, notarii și avocații (*solicitadores*) să includă o împuternicire pentru a solicita înregistrarea.

Solicitanții care dețin un certificat digital (cetățenii care au carte de cetățean portughez, juriștii, notarii și avocații înregistrați în mod corespunzător la asociațiile profesionale respective) pot depune o cerere de înregistrare a bunurilor imobile și pot adăuga documentele necesare pe internet. Solicitanții fără certificat digital pot depune cererea personal la Oficiul de Carte Funciară sau o pot trimite prin poștă.

Informații despre procedura de înregistrare și costurile acesteia sunt disponibile la adresa:

<https://justica.gov.pt/Servicos/Pedir-registo-predial>

Versiunile actuale ale Codului civil portughez și ale altor legi menționate mai sus pot fi consultate, în limba portugheză, la următoarele adrese:

[Codul civil \(*Código Civil*\)](#)

[Codul de stare civilă \(*Código do Registo Civil*\)](#)

[Codul privind cartea funciară \(*Código do Registo Predial*\)](#)

[Codul de procedură civilă \(*Código de Processo Civil*\)](#)

[Regimul inventarului notarial \(*Regime do Inventário Notarial*\)](#)

Notă finală:

Prezenta fișă informativă conține informații generale, fără caracter obligatoriu pentru punctul de contact, Rețeaua judiciară europeană în materie civilă și comercială, instanțele judecătorești sau orice alte persoane. Vă sfătuim să consultați întotdeauna versiunea cea mai recentă a legislației aplicabile.

Informațiile furnizate nu înlocuiesc consultanța juridică acordată de un practician în domeniul dreptului.

Ultima actualizare: 06/10/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Slovenia

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Da.

Regimurile matrimoniale sunt reglementate de Codul familiei din Republica Slovenia [*Družinski zakonik Republike Slovenije* (DZ)]:

Soților li se aplică regimul matrimonial legal, cu excepția cazului în care aceștia încheie un contract în care decid să li se aplice un alt regim matrimonial, contractual.

Regimul matrimonial legal constă în comunitatea de bunuri care intră în patrimoniul comun ale soților și separația de bunuri pentru patrimoniul personal al fiecărui soț.

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Soții sau viitorii soți își pot organiza regimul matrimonial printr-un contract. Soții își pot alege prin contract un regim matrimonial diferit de cel legal.

În astfel de contracte, aceștia pot, de asemenea, să prevadă diferite regimuri matrimoniale pentru durata căsătoriei lor și pentru eventualitatea divorțului.

Contractele pe care soții le încheie cu privire la drepturile și obligațiile patrimoniale trebuie să ia forma unui act notarial. Regimul matrimonial contractual li se aplică soților de îndată ce s-a încheiat contractul cu privire la acest regim, cu excepția cazului în care se convine o dată diferită de la care regimul să producă efecte. Un contract prenuptial încheiat de viitorii soți în cadrul regimului matrimonial produce efecte din ziua căsătoriei sau din ziua următoare, după cum se prevede în contractul prenuptial. Contractele privind regimurile matrimoniale trebuie înscrise într-un registru special, dedicat acestui tip de contract. Dacă un contract privind un regim matrimonial nu este înscris în acest registru, în relațiile cu terți se presupune că regimul matrimonial legal se aplică doar relației patrimoniale dintre soți.

Soții trebuie să se informeze reciproc despre situația lor patrimonială înainte de a încheia un contract de reglementare a regimului matrimonial. Dacă nu fac acest lucru, contractul poate fi contestat în instanță.

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Nu. Totuși, soții trebuie să se informeze reciproc despre situația lor patrimonială înainte de a încheia un contract de reglementare a regimului matrimonial.

Dacă nu fac acest lucru, contractul poate fi contestat în instanță.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Patrimoniul comun al soților face obiectul partajului dacă se desface căsătoria.

În cazul în care contractul privind regimul matrimonial prin care soții renunță la regimul matrimonial legal nu specifică modul în care se va împărți patrimoniul matrimonial, acesta se împarte în conformitate cu normele regimului matrimonial legal, cu excepția cazului în care soții convin altfel. Bunurile se împart în funcție de situația existentă la momentul în care a intrat în vigoare contractul privind regimul matrimonial.

În principiu, patrimoniul matrimonial se împarte pe baza unor cote-părți egale, dar soții pot furniza dovezi că au contribuit la patrimoniul matrimonial în proporții diferite. Nu sunt luate în considerare diferențele nesemnificative în ceea ce privește contribuțiile fiecărui soț la patrimoniul matrimonial.

Atunci când cotele-părți din patrimoniul matrimonial au fost convenite sau stabilite, soții pot conveni asupra modalităților de împărțire a bunurilor. În cazul în care soții convin să devină coproprietari ai bunurilor proporțional cu cotele lor din patrimoniul matrimonial, și acest lucru este considerat partaj.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

Decesul unuia dintre soți nu are efect asupra regimului matrimonial.

Patrimoniul soțului decedat este supus procedurii succesorale.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Instanțele au competența de a se pronunța asupra litigiilor referitoare la regimurile matrimoniale.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

Datoriile comune ale soților sunt: cele care creează obligații în sarcina ambilor soți în conformitate cu legislația generală, datoriile care au apărut în legătură cu bunurile comune ale soților și cele contractate de unul dintre soți pentru a satisface nevoile de conviețuire cu celălalt soț sau nevoile familiei. Soții răspund în solidar pentru aceste datorii cu patrimoniul lor comun și cu patrimoniul personal deținut de fiecare dintre ei.

Un soț poate solicita o despăgubire de la celălalt soț, pe motiv că și-a depășit cota-parte când a efectuat plata unei datorii comune.

Datoriile personale ale unuia dintre soți sunt cele pe care le-a avut acesta înainte de încheierea căsătoriei și cele pe care le-a dobândit după încheierea căsătoriei, dar care nu constituie datorii comune în temeiul articolului 82 alineatul (1) din DZ.

Un soț răspunde pentru datoriile personale cu patrimoniul personal și cu cota sa din patrimoniul comun.

Dacă un contract privind un regim matrimonial nu este înscris în acest registru, în relațiile cu terți se presupune că regimul matrimonial legal se aplică doar relației patrimoniale dintre soți.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Patrimoniul comun al soților face obiectul partajului dacă se desface căsătoria. Atâta timp cât durează căsătoria, patrimoniul matrimonial poate fi împărțit prin acord sau la cererea unuia dintre soți.

Astfel de acorduri includ orice acord între soți cu privire la dimensiunea patrimoniului matrimonial. În cazul în care contractul privind regimul matrimonial prin care soții renunță la regimul matrimonial legal nu specifică modul în care se va împărți patrimoniul matrimonial, acesta se împarte în conformitate cu normele regimului matrimonial legal, cu excepția cazului în care soții convin altfel. Bunurile se împart în funcție de situația existentă la momentul în care a intrat în vigoare contractul privind regimul matrimonial.

Datoriile și creanțele fiecărui soț în legătură cu patrimoniul matrimonial sunt stabilite înainte de a se stabili cota sa din respectivul patrimoniu.

Suma aferentă cotei-părți a fiecăruia dintre soți din patrimoniul matrimonial poate fi convenită între soți sau este decisă de o instanță ca răspuns la o cerere a unuia dintre soți.

În principiu, patrimoniul matrimonial se împarte pe baza unor cote-părți egale, dar soții pot furniza dovezi că au contribuit la patrimoniul matrimonial în proporții diferite. Nu sunt luate în considerare diferențele nesemnificative în ceea ce privește contribuțiile fiecărui soț la patrimoniul matrimonial.

În cadrul unui litigiu privind cuantumul cotei-părți a fiecărui soț din patrimoniul matrimonial, instanța va examina toate circumstanțele cauzei, în special veniturile fiecărui soț, asistența pe care un soț o acordă celuilalt, încredințarea copiilor, desfășurarea activităților casnice, îngrijirea căminului și a familiei, grija pentru conservarea proprietății și orice altă formă de muncă și cooperare în gestionarea, conservarea și sporirea patrimoniului matrimonial. Atunci când cotele-părți din patrimoniul matrimonial au fost convenite sau stabilite, soții pot conveni asupra modalităților de împărțire a bunurilor. În cazul în care soții convin să devină coproprietarii bunurilor proporțional cu cotele lor din patrimoniul matrimonial, și acest lucru este considerat partaj. Dacă nu se ajunge la un acord cu privire la modalitățile de împărțire a bunurilor, instanța va împărți bunurile în conformitate cu normele care reglementează partajul patrimoniului matrimonial.

La împărțirea bunurilor soților, elementele care sunt destinate exercitării profesiei unuia dintre soții sau unei alte activități sau care îi permit să își câștige existența îi sunt alocate acestuia din cota sa, la cerere.

Aceiași lucru este valabil și pentru elementele destinate exclusiv uzului personal al unuia dintre soți și care nu constituie patrimoniul personal al acestuia.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Instanța de carte funciară (*zemljiškoknjižno sodišče*) decide dacă permite înregistrarea, analizând documentele prin care se dovedește dobândirea dreptului care urmează a fi înregistrat și care îndeplinesc celelalte condiții prevăzute de lege.

Aceste documente sunt prevăzute la articolul 40 alineatul (1) din Legea privind cartea funciară (*Zakon o zemljiški knjigi* (ZZK-1)).

Ultima actualizare: 10/11/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Finlanda

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

În Finlanda, regimul matrimonial se bazează pe noțiunea de comunitate de bunuri amănata. Aceasta înseamnă că, în timpul căsătoriei, bunurile sunt deținute separat, dar în cazul în care căsătoria este desfăcută, bunurile se împart în mod egal între soți.

Încheierea căsătoriei nu schimbă dreptul de proprietate al soților. Conform Legii finlandeze privind căsătoria (*Avioliittolaki* 234/1929), bunurile care aparțin unui soț înainte de căsătorie rămân proprietatea soțului respectiv pe parcursul căsătoriei. Orice bun pe care îl dobândește sau îl primește drept moștenire sau în dar în timpul căsătoriei rămâne, de asemenea, proprietatea sa. Pe lângă bunuri, și datoriile sunt separate, ceea ce înseamnă că fiecare soț răspunde singur pentru orice datorie pe care a contractat-o înainte de căsătorie sau pe parcursul acesteia. Cu toate acestea, ambii soți vor răspunde în solidar pentru o datorie contractată de un soț în vederea întreținerii familiei.

Conform regimului matrimonial finlandez, fiecare soț are un drept conjugal la bunurile celuilalt soț. Acest drept dă fiecăruia dintre soți sau văduvei/văduvului și moștenitorilor soțului decedat dreptul la jumătate din patrimoniul net al soților în cadrul partajului bunurilor matrimoniale efectuat la încetarea căsătoriei.

Dreptul conjugal vizează toate bunurile, indiferent de momentul și modul în care soții le-au dobândit sau le-au primit înainte de căsătorie. Totuși, soții pot alege ca, în cazul lor, să nu se aplice dreptul conjugal, prin încheierea unei convenții matrimoniale. În plus, orice bun primit de unul dintre soți printr-un act de donație, prin testament sau printr-o clauză a beneficiarului, care prevede că viitorul soț al beneficiarului nu va avea niciun drept conjugal asupra bunului în cauză este, de asemenea, exclus din sfera de aplicare a dreptului conjugal.

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Soții pot încheia o convenție matrimonială, fie înainte de încheierea căsătoriei, fie în timpul căsătoriei. O convenție matrimonială afectează modul în care se împart bunurile matrimoniale. De exemplu, soții pot conveni să nu aibă drept conjugal asupra bunurilor care aparțin celuilalt soț și fiecare soț să își păstreze propriile bunuri. De asemenea, soții pot conveni că anumite bunuri sunt excluse de la partajul bunurilor matrimoniale.

Convenția matrimonială trebuie încheiată în scris, datată și semnată. În plus, două persoane dezinteresate trebuie să o ateste. Convenția matrimonială intră în vigoare atunci când a fost înregistrată de Oficiul registrului local [*maistraatti*] (sau de Agenția pentru Servicii Digitale și Date ale Populației [*Digi- ja väestötietovirasto*] de la începutul anului 2020).

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Legea privind căsătoria conține anumite restricții privind administrarea bunurilor, cum ar fi locuința comună a soților sau bunurile mobile de uz casnic. Un soț nu poate, fără acordul scris al celuilalt soț, să dispună de bunurile imobile cu destinația de locuință comună a soților. Fără acordul celuilalt soț, soțul nu poate dispune de un contract de închiriere sau de alte titluri care să îi dea dreptul de posesie asupra unui apartament cu destinația de locuință comună a soților; de bunurile mobile care fac parte dintre bunurile de uz casnic utilizate în comun de ambii soți; de orice instrumente necesare folosite de celălalt soț; sau de bunurile mobile care sunt destinate uzului personal al celuilalt soț sau al copiilor.

Partajul bunurilor matrimoniale poate fi ajustat dacă, în caz contrar, ar duce la un rezultat nerezonabil sau dacă celălalt soț ar primi un beneficiu financiar nejustificat. Aceasta înseamnă că, într-un caz individual, pe baza unei analize rezonabile, se poate deroga de la normele aplicabile în mod normal partajului bunurilor matrimoniale. Atunci când se are în vedere ajustarea modului de împărțire a bunurilor matrimoniale, trebuie acordată o atenție deosebită duratei căsătoriei, activităților soților pentru gospodăria comună și acumulării și conservării bunurilor, precum și altor fapte comparabile cu privire la finanțele soților. Atunci când se ajustează modul de împărțire a bunurilor matrimoniale, se poate dispune ca un soț să nu primească, în temeiul dreptului conjugal, niciun bun al celuilalt soț sau ca acest drept să fie restricționat; ca anumite bunuri să fie excluse total sau parțial din dreptul conjugal la împărțirea bunurilor matrimoniale; sau ca toate bunurile sau o parte dintre bunurile excluse din dreptul conjugal al celuilalt soț, printr-un aranjament matrimonial, să fie considerate, în cadrul partajului, bunuri supuse în totalitate sau parțial dreptului conjugal al celuilalt soț.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Atunci când procedurile referitoare la divorț sunt în desfășurare sau când căsătoria a fost desfăcută, se efectuează, la cererea unuia dintre soți sau a unui moștenitor, partajul bunurilor matrimoniale. În cadrul acestui partaj al bunurilor matrimoniale, dreptul conjugal se realizează prin stabilirea sumei pe care soțul a cărui proprietate netă este mai mare trebuie să o predea celuilalt soț. Dacă niciunul dintre soți nu are un drept conjugal asupra bunurilor celuilalt soț, bunurile soților doar se separă, nefiind nevoie de fapt de o împărțire. Dacă soții dețin bunuri comune, acestea se împart, la cerere, atunci când se face partajul bunurilor matrimoniale sau se efectuează separația bunurilor soților.

În plus, se poate efectua un partaj al bunurilor matrimoniale și dacă s-a pronunțat o hotărâre străină privind separarea soților ale căror bunuri matrimoniale sunt reglementate de legislația finlandeză. Totuși, partajul nu poate fi realizat dacă soții își reiau conviețuirea după hotărârea privind separarea.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

În principiu, se respectă aceleași reguli atunci când căsătoria încetează din cauza decesului unuia dintre soți.

Dacă soțul decedat a lăsat moștenitori în linie directă (copii sau descendenți ai acestora), văduva/văduvul și moștenitorii defunctului pot solicita împărțirea bunurilor matrimoniale. În cadrul acestui partaj al bunurilor matrimoniale, regula principală este împărțirea tuturor bunurilor în mod egal. Jumătate dintre

bunuri îi revin soțului supraviețuitor, iar cealaltă jumătate este împărțită între moștenitori. Cu toate acestea, dacă văduva/văduvul deține mai multe bunuri decât soțul decedat, are dreptul să păstreze toate bunurile.

Dacă o căsătorie încetează din cauza decesului soțului, dar soțul decedat nu a lăsat moștenitori în linie directă, văduva/văduvul moștenește toate bunurile soțului decedat, cu excepția cazului în care defunctul a dispus altfel prin testament. În acest caz, bunurile matrimoniale nu sunt împărțite în bunuri ale primului soț decedat și bunuri ale soțului supraviețuitor. Regula generală este că, numai după decesul ambilor soți, bunurile lăsate de soțul care a decedat ultimul trebuie împărțite în mod egal între moștenitorii ambilor soți. Văduva/văduvul nu poate lăsa prin testament ceea ce ar reveni moștenitorilor soțului care a decedat anterior.

Cu excepția cazului în care moștenitorii în linie directă solicită împărțirea masei succesoriale sau dacă aceasta este solicitată în condițiile unui testament lăsat de soțul decedat, soțul supraviețuitor poate păstra posesia patrimoniului succesoral nedivizat al soțului decedat. Cu toate acestea, soțul supraviețuitor are dreptul să păstreze posesia locuinței comune a soților și a oricăror bunuri mobile comune de uz casnic în mod nedivizat, cu condiția ca văduva/văduvul să nu dețină o altă reședință care să poate fi folosită drept locuință.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

În Finlanda, autoritățile nu inițiază nicio procedură privind bunurile matrimoniale din proprie inițiativă. Dacă soții nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la partaj, instanța districtuală (*käräjäoikeus*) numește, la cerere, un executor pentru a efectua partajul bunurilor matrimoniale.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

De regulă, căsătoria nu restricționează dreptul unui soț de a încheia acorduri, dar, în timpul căsătoriei, fiecare soț are dreptul de a lua decizii cu privire la bunurile proprii fără acordul celuilalt soț.

În plus, un soț nu răspunde direct în conformitate cu legea pentru o datorie contractată de celălalt soț. Totuși, soții răspund în solidar pentru o datorie contractată de unul dintre soți singur pentru întreținerea familiei, precum și pentru plata chiriei unui apartament comun al soților. Soții pot rezilia doar împreună un contract de închiriere pentru apartamentul lor comun, chiar și atunci când contractul de închiriere a fost semnat doar de unul dintre soți. Drepturile creditorilor sunt protejate în Legea privind căsătoria, astfel încât actul unui soț de renunțare la drepturile sale legate de împărțirea bunurilor matrimoniale nu este opozabil creditorilor. Dacă, în cadrul partajului bunurilor matrimoniale, un soț a predat bunuri celuilalt soț sau moștenitorilor celuilalt soț la o valoare care depășește considerabil ceea ce ar fi trebuit să predea, bunurile respective pot fi recuperate și incluse în masa bunurilor care face obiectul unui eventual faliment.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

În Finlanda, autoritățile nu inițiază nicio procedură privind bunurile matrimoniale din proprie inițiativă. Atunci când procedurile referitoare la divorț sunt în desfășurare sau când căsătoria a fost desfăcută, se efectuează, la cererea unuia dintre soți sau a unui moștenitor, partajul bunurilor matrimoniale. Dacă niciunul dintre soți nu are un drept conjugal asupra bunurilor celuilalt soț, bunurile acestora doar se separă, nefiind nevoie de fapt de o împărțire.

În cazul unui partaj al bunurilor matrimoniale din cauza divorțului, regula principală este împărțirea tuturor bunurilor în mod egal, cu excepția cazului în care soții au încheiat o convenție matrimonială. Împărțirea bunurilor matrimoniale poate fi, de asemenea, corectată dacă prin aplicarea sa ar conduce la un rezultat nerezonabil. Proprietatea comună a soților trebuie, de asemenea, împărțită la cerere, în cazul partajului sau al separării bunurilor.

Atunci când o căsătorie încetează din cauza decesului unui soț, iar soțul decedat a lăsat moștenitori în linie directă (copii sau descendenți ai acestora), văduva/văduvul și moștenitorii defunctului pot solicita partajul bunurilor matrimoniale. În cadrul acestui partaj, regula principală este împărțirea tuturor bunurilor în mod egal. Jumătate dintre bunuri îi revin soțului supraviețuitor, iar cealaltă jumătate este împărțită între moștenitori. Dacă, pe de altă parte, soțul supraviețuitor are mai multe bunuri decât soțul decedat, soțul supraviețuitor are întotdeauna dreptul să păstreze toate bunurile proprii. Dacă o căsătorie încetează din cauza decesului unui soț, dar soțul decedat nu a lăsat niciun moștenitor în linie directă, soțul supraviețuitor moștenește toate bunurile soțului decedat, cu excepția cazului în care soțul decedat a stipulat altfel într-un testament. Regula generală este că, numai după decesul ambilor soți, bunurile lăsate de soțul care a decedat ultimul trebuie împărțite în mod egal între moștenitorii ambilor soți.

Părțile pot efectua partajul singure de comun acord (partaj prin acord). Dacă părțile nu ajung la un acord, partajul este realizat de un executor numit de instanță, la cererea unuia dintre soți (partaj desemnat de instanță).

Când partajul se realizează prin acord, acesta trebuie să fie înregistrat într-un document, care trebuie datat și semnat. În plus, două persoane dezinteresate trebuie să o ateste. Dacă un executor efectuează partajul, acesta trebuie să fie redactat sub forma unui document, semnat de executor.

Documentul poate fi depus la Oficiul registrului local (de la începutul anului 2020, Agenția pentru Servicii Digitale și Date ale Populației) în vederea înregistrării. Înregistrarea documentului de partaj protejează ambii soți împotriva cererilor de recuperare a creanțelor din partea creditorilor celuilalt soț; aceasta nu afectează în alt mod valabilitatea împărțirii activelor între părți.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Dreptul de proprietate poate fi înregistrat prin solicitarea înregistrării titlului de proprietate. Înregistrarea titlului de proprietate se face în registrul ipotecar și de titluri publice. Odată înregistrat titlul de proprietate, noul proprietar apare în certificatul de titlu de proprietate.

În cazul în care dreptul de proprietate se modifică din cauza partajului sau a separării bunurilor respective, exemplarul original al acordului de partaj sau de separare a bunurilor, o explicație privind motivele partajului (de exemplu, o comunicare de la instanța districtuală în care se arată că s-a introdus acțiunea de divorț), precum și orice chitanță a plății impozitului pe transfer, trebuie trimise la Oficiul Național de Cadastru al Finlandei [*Maanmittauslaitos*] în scopul solicitării înregistrării titlului.

Termenul de înregistrare a titlului de proprietate împărțit din cauza încetării căsătoriei începe să curgă din momentul în care partajul este definitiv. Termenul de înregistrare a titlului de proprietate pentru bunuri imobile este de șase luni.

Ultima actualizare: 15/02/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Regimuri matrimoniale - Suedia

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Da, există un astfel de regim care reglementează obligația de întreținere care se aplică între soți în timpul căsătoriei și după căsătorie. De asemenea, acest regim reglementează drepturile și obligațiile soților în timpul căsătoriei și după căsătorie în ceea ce privește diferitele tipuri de active și pasive patrimoniale, locuința conjugală și bunurile care o mobilează sau o decorează, precum și cadourile între soți.

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Există două tipuri de regimuri matrimoniale: comunitatea legală și separația de bunuri. Comunitatea legală este regimul matrimonial cel mai frecvent întâlnit și care se aplică în mod implicit, dacă soții nu au luat în prealabil o altă decizie. Ca regulă generală, bunurile din cadrul comunității legale trebuie să fie

împărțite în cazul decesului unuia dintre soți sau în caz de divorț. În cazul regimului separației de bunuri, acestea nu se împart. Bunurile pot fi proprietatea doar a unuia dintre soți, fără ca aceștia să fi optat pentru regimul separației de bunuri, în următoarele cazuri:

- a) s-a încheiat în scris o convenție matrimonială care a fost înregistrată la administrația fiscală;
- b) bunurile sunt dobândite printr-un act de donație care prevede în mod expres această condiție;
- c) bunurile sunt dobândite printr-un testament care prevede în mod expres această condiție;
- d) soțul în cauză a fost desemnat în mod expres ca beneficiar într-o poliță de asigurare de viață, o poliță de asigurare în caz de accident, o poliță de asigurare de sănătate sau într-un plan individual de economisire pentru pensie.

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Da, există restricții. De exemplu, există norme care protejează în timpul căsătoriei locuința conjugală și bunurile care o mobilează sau o decorează. Unul dintre soți nu poate vinde, închiria sau înstrăina în orice alt mod locuința fără consimțământul celuilalt soț. Aceste norme se aplică chiar și în cazul regimului separației de bunuri. Dacă patrimoniul trebuie să fie împărțit între soți, locuința conjugală și bunurile care o mobilează sau o decorează revin soțului care are cea mai mare nevoie de ele. Acest lucru este valabil chiar și în cazul în care bunurile sunt proprietatea exclusivă a celuilalt soț. Dacă valoarea bunurilor astfel atribuite unui soț depășește cota care îi revine din patrimoniu, soțul în cauză are totuși dreptul de a beneficia de respectivele bunuri, cu condiția să plătească diferența celuilalt soț. Un alt exemplu este acela că soțul supraviețuitor are dreptul la o anumită sumă minimă de bani din patrimoniul comun. Acest lucru este valabil chiar și în cazul în care bunurile soțului decedat se aflau în proprietatea sa exclusivă sau dacă soțul decedat a lăsat prin testament toate bunurile unei alte persoane.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Legislația suedeză prevede doar divorțul. Efectul juridic al divorțului este lichidarea regimului matrimonial. Soțul sau soția poate avea, de asemenea, dreptul la o pensie de întreținere, cel puțin pentru o perioadă de tranziție.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

Patrimoniul este împărțit între moștenitorii defunctului și soțul supraviețuitor. Descendenții în linie directă ai soților își pot primi moștenirea doar după decesul ambilor soți.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Regimul matrimonial poate fi lichidat chiar de către părți. Dacă părțile ajung la un acord, singura cerință formală este ca lichidarea să se facă în scris și să fie semnată de ambele părți. Dacă părțile nu ajung la un acord, instanța poate numi un executor judecătoresc. Deciziile luate de executorul judecătoresc pot fi atacate de părți în instanță.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

Fiecare soț este răspunzător pentru propriile datorii. Creditorul unuia dintre soți nu poate solicita să fie plătit din patrimoniul celuilalt soț, indiferent de tipul regimului matrimonial. De asemenea, există norme care asigură protecția creditorilor în cazul în care soții vor să eludeze obligațiile de plată prin sustragerea bunurilor de la urmărirea de către creditor. De exemplu, un soț nu poate decide ca proprietatea sa privată să fie inclusă în comunitatea de bunuri, dacă intenția sa este de a o sustrage de la urmărirea de către creditor.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Regula generală este aceea că bunurile comune se împart, însă există mai multe excepții. Fiecare soț poate să scadă din valoarea bunurilor comune suma aferentă propriilor datorii. De asemenea, fiecare soț poate să excludă din masa partajabilă haine și alte obiecte pe care le utilizează personal, precum și cadourile personale. Nu intră sub incidența partajului nici drepturile de pensie care trebuie plătite de angajatori din sectorul public sau din fonduri publice și, într-o anumită măsură, nici pensiile din fonduri private. În principiu, valoarea restului bunurilor comune se împarte în mod egal între soți, pe baza criteriului proprietății asupra activului în cauză. După cum s-a menționat mai sus, există, de asemenea, norme speciale privind locuința conjugală și bunurile care o mobilează sau o decorează.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Fiecare transfer de bunuri imobile trebuie înregistrat prin depunerea unei cereri de înregistrare a proprietății la Agenția Națională de Cadastru. De obicei, cumpărătorul solicită înregistrarea. Documentele originale trebuie depuse împreună cu cererea.

Ultima actualizare: 10/11/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.